

קונטרס
מאמרי הקטורת

מלוקטים מספר
הזהר הקדוש

עם ביאור הנפלא
מתוק מדבש

המפרש כל מלה ומלה בדרך קל וקצר

והוספנו בו מאמר

מי יעלה בהר ה'
והוא שו"ת בענין לימוד הזהר הקודש

לזכר עולם יהיה צדיק

בחרדת קודש נעלה בזה לזכרון עולמים את נשמתו המהורה של
אבינו עמרת ראשנו ונזר תפארתנו, עובד ה' מנעוריו, אשר יגע
בתורה לילות כימים, בהתמדה גדולה ובמסירות נפש וענוה, אשר

האיר עיני העולם בתורת הנסתר

הגאון הצדיק המקובל

רבי **דניאל** בן הרה"ח ר' **נפתלי הירצקא** ז"ל

וצוקללה"ה וזיעובי"א

בעל **"מתוק מדבש"** וש"א"ם

אשר אמרנו בצילו נחיה ומלך ביפיו תחזינה עינינו מישרים,
אבל אהא, איננו, כי בעוה"ר לקח אותו האלקים, הוא

הלך למנוחות ואותנו עזב לאנחות

נלב"ע י"ד שבט תשס"ה לפ"ק

זכות תורתו עבודתו וקדושתו — במחשבה, דיבור,
ומעשה לש"ש יעמוד לנו שנוכה לילך בדרכיו הקדושים

עדי נוכה לחזות בהתגלות כבוד שמים בב"א

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

צדקתם עומדת לעד

ספר קדוש זה נדפס לעילוי נשמת

העסקן הגדול אשר עסק כל ימיו בצרכי צבור כאמונה, מתוך
מסירות גדולה בגופו ובממונו בנה הרבה ישיבות קדושות,
קידש שם שמים בישרותו במשאו ומתנו כאמונה, וזכה
להסתופף בחצרות גדולי הדור

מוהר"ר **יעקב** בהר"ר **שמואל יוסף ריעדער** זצ"ל

גלב"ע י' חשוון תשנ"ח

נדבת בנו שליט"א

זכות התנא הרשב"י תעמוד לו להתברך בבריאות גופא ונהורא מעליא,
וחפץ ה' בידו יצליח ויתמלאו כל משאלות לבו לטובה ולברכה, ולא
תמוש התורה מפיו ומפי זרעו וזרעו עד עולם, אורך ימים בימינו,
והון ועושר בביתו, מתוך שפע ברכה והצלחה אמן.

ולעילוי נשמות הוריו

הר"ר **שמואל יוסף** בהר"ר **צבי** זצ"ל

מרת **חיה** בהר"ר **שמעון צבי** זצ"ל

ולעילוי נשמות חמיו וחמותו

הר"ר **שמעון בן הר"ר משה ליברמן** זצ"ל

ומרת **חנה** בהר"ר **שמעון צבי** זצ"ל

ת. נ. צ. ב. ה.

בשעת הבאת הספר לדפוס קבלנו הסכמה הנוכחי מהבד"ץ שליט"א לעסוק בהפצת הרעיון של לימוד דף היומי בזוהר הקדוש כי כסלו תשס"ב

הסכמת רבותינו הגואה "צ הביד" צ שליט"א

הנה הגיש לפנינו הרה"צ רבי דניאל פריש שליט"א הסכמות מהרבנים הגאונים הצדיקים גדולי ירושלים מדור הקודם משנת תרצ"א וכו' שביקשו לפרסם גזולת לימוד הזוהר הקדוש, ולבקש מבני תורה וכו' שכל מי שאפשר לו ישתדל ללמוד דף זוהר בכל יום בל"נ.

ועתה קם והתעורר הרב הנ"ל וברצונו לעשות ולסדר לוח יומי ללימוד דף זוהר בכ"י, לפי דפי דפוס וילנא, וביקש הסכמה מאתנו על כך.

וראינו כי בשעתו חתמו על קריאה קדושה למען הפצת רעיון הקדוש הנ"ל, כ"ק מרן הגר"ח זוננפלד זצוק"ל הגאב"ד דפעה"ק ת"ו ואתו עמו חבל נביאים גדולי ישראל זצוק"ל וזי"ע וגם הגאון"צ חברי ביד"צ של עדתינו זצ"ל וחתמו בקריאות קודש על כך בניסן תרצ"א.

וברעיא מהימנא קדישא (פרשת נשא דף קכ"ד ע"ב) כבר הביא ואמר "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילני דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון מן גלותא ברחמי", ובתקונים דף מ' איתא: בדרא בתראה בסוף יומיא בגינ"י וקראתם דרוך בארץ וכו'.

והנה בעת כזאת שעת צרה היא ליעקב בגשמיות ורוחניות ברחבי אה"ק ת"ו ובתפוצות ישראל בארצות פזורינו, עיננו נשואות לאבינו שבשמים, שיתעוררו רחמיו על שארית פליטתנו ושומר ישראל ישמור שארית ישראל וכו' ושנוזה לראות בקרוב בהתגלות כבוד שמו ית' על עמו ארצו ונחלתו ובכל העולם ובישועת ה' בביאת משיח צדקנו וברחמים גדולים יקבצנו מארבע כנפות הארץ לארצנו

דבר גדול מאד הוא להנהיג כנ"ל, והוא כתריס בפני הפורעניות ולבטל גזירות קשות וכו' ולהשפיע שפע קודש על עם הקודש, ואשרי המקיימים כן בכ"י.

ודבר חשוב מאד עשה הרה"צ רבי דניאל פריש הנ"ל שהו"ל ספר הזוה"ק בכ"ב כרכים עם פירושו "מתוק מדבש" שכשמו כן הוא, שמבאר כל מלה בלשון ומובן לכל בעזה"י.

לכן מן הראוי שיהא הזוה"ק הזה בכל בתי ישראל למען ירוץ הקורא בו שיבין כל מלה ויזכו ללמוד כנ"ל בקדושה וטהרה ובדחור"ר בס"ד.

וזכות התנא האלקי הרשבי"י שילמדו תורתו בטהרה בודאי תעמוד לנו ולכל ישראל להיוושע בכלל ובפרט שנוזה בקרוב לראות בישועתן שמחתן ונחמתן של ישראל בביאת גוא"צ ברחמים גדולים בב"א, ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים בב"א.

Handwritten signature in Hebrew script.

Handwritten signatures and text in Hebrew script, including the name 'ד"ר דניאל פריש'.

Handwritten signatures and text in Hebrew script, including the name 'ד"ר דניאל פריש'.

מתוק מדבש ונופת צופים

תולדות הגילוי הגדול של דור עקבתא דמשיחא

הפירוש הנשגב והנפלא על ספר הזוהר הקדוש – "מתוק מדבש" ומחברו, הגאון הקדוש המקובל רבי דניאל פריש זצוקללה"ה זיע"א

סיני ועוקר הרים בכל מקצועות התורה, בשילוב עם כשרון נפלא של ספרא רבא, היה רבינו הגאון הצדיק רבי דניאל פריש זצוק"ל, עטו עט סופר מהיר ולשפעת חיבוריו הרבים מתלווים חן קדוש ומיוחד אשר מותיר רושם עז כל ימחה בקרב כל המעיין.

בתוככי ירושלים עיר הקודש, נעשה רבינו כמעין המתגבר בהרבצת תורה ובהפצת קדושה וטהרה, במאות ואלפי תלמידים מקשיבים, מופלגים ובני עליה מבני ציון היקרים המסולאים בפז, אשר היו לו לכל אורך שנות חייו.

עבודתו בקודש היתה רצופת פרישות והתעלות, החל מהשכמתו באישון ליל לתיקון חצות, דרך שיעוריו המשותפים עם גדולי המקובלים בזוהר הקדוש ובכתבי האריז"ל עד עלות השחר, המשך בתפילותיו היוקדות וחוצבות הלהבות, בשיעוריו הנפלאים בש"ס ובפוסקים, בספרי חסידות וספרי יראים, ועד לשיעוריו הפומביים לשומעי לקחו בתורת הח"ן, אשר שמם הלך לפנייהם במתיקותם הנפלאה ובבהירותם היוצאת מגדר הרגיל.

גם ממלאכת חיבור הספרים לא משך רבינו את ידו, ועשה חיל בדברי תורתו ויראתו שראו אור בכתובים ונתפרסמו בדפוס. במשך ימי חייו, חיבר רבינו והוציא לאור שורה ארוכה של ספרי קודש, בעיקר ספרי מוסר על דרך החסידות, אשר הפכו לנכסי צאן ברזל של הדור הצעיר בעולם התורה והחסידות. בהם: "אוצר הזוהר" (ד' כרכים), "קדושה וצניעות", "יום החופה" לחתן, "יום החופה" לכלה, "ימי הבחרות", "שמירת המחשבה", "כוונת הברכות", "וספרתם לכם" (ספירת העומר) ועוד. לא בכדי, הפך רבינו עד מהרה לדמות מופת ולתל תלפיות, אשר המוני מבקשי ה' מכל רחבי עיר הקודש, ארץ הקודש ואף מחוצה לארץ, נהרו אליו ושיחרו לפתחו, כדי לצקת מים על ידיו, לשאוב מים מבאר תורתו, לקבל ממנו עצה והדרכה בעבודת ה', ואף גם זאת - להיוושע בתפילותיו הטהורות בפקודות ישועה ורחמים מן השמים.

מתוק מדבש ונופת צופים

סיפורי המופת המתהלכים על אודות כוחותיו הנשגבים כ"צדיק גוזר והקב"ה מקיים" רבו מספור, ושמעם הולך בכל המדינות.

מתוק מדבש ונופת צופים

אמנם, גולת הכותרת של יצירתו ומפעל חייו הקדושים, הלא היא, ללא ספק, היצירה הענקית והמיוחדת במינה, פירוש "מתוק מדבש" על הזוהר הקדוש, הנדפס בעשרים ושתים כרכים מפוארים, אשר כמותם עדיין לא היו לעולמים, ואשר באמצעותם זכה רבינו לפתוח את שערי בית הזוהר לעיני כל באי עולם, באופן נפלא ונעלה, אשר רק פעמיו הקרובים של משיח צדקנו הממששים ובאים לציון ברינה, יכולה לשמש בסיס להסביר זאת.

שכן, כפי שנודע מתוך הזוהר הקדוש גופא, כאשר יובא להלן, הרי שהתפרסמותו של ספר ה"זוהר" הקדוש, הוא הסימן המובהק להתקרבותה הממשית של הגאולה השלימה. לפיכך, כל שלב נוסף שחל בהתגלות אורו של הזוהר, מעמיד את העולם היהודי בדריכות ובכוננות עליונה לקראת התגלות הגאולה. על אחת כמה וכמה עתה, כאשר דורנו זוכה לקבל לידיו את המתנה השמימית המופלאה, אשר שום דור עד כה לא זכה לה, בדמותו של ספר הזוהר הקדוש בלבוש מפואר, מפורש ומבואר, בפירושו הנפלא של רבינו - "מתוק מדבש" - אשר כמותו טרם היה לעולמים.

אין זאת אלא שבא מועד לקיים את נבואת הרעיא מהימנא שבזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכ"ד): "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי", ובתרגום ללשה"ק: "וכיוון שבני ישראל עתידים לטעום מעץ־החיים, שהוא ספר הזוהר הזה, על־ידו הם ייצאו מן הגלות ברחמים". וכפי שמפרש מאמר זה בספר הקדוש, "הדרת מלך", מאת המקובל האלקי הקדוש, רבי שלום בוזגלו, וזה לשונו: "דוק לי שניה דקאמר 'למטעם', לומר, שעתיד להתגלות פירוש מאמרי הזוהר בטוב טעם, וכל חיך הטועמו אומר לי לי. מה שאין כן הלומדו לגירסא בעלמא, שאין מרגיש מתיקות דובשו (- רמז נבואי ברור מלפני כמה מאות שנה לשם הפירוש של רבינו: "מתוק מדבש"!) וכתב 'טעמו וראו כי טוב ה'. ואז, יפקון ביה מן גלותא, כשיטעמו אמרו כי נעמו... לכן בשכר זאת הלימוד בפירוש ספר הזוהר הקדוש, אֶל־חי חלקנו ימהר יחישה גאולתנו".

גם בפירושו "כסא מלך" על ה"תיקוני הזוהר", מרמז רבי שלום בזגלו לאותו פירוש שיתגלה באחרית הימים. בתיקונים (תיקון ו', כ"ג), מובאים דברי אליהו הנביא לרבי שמעון בר יוחאי על אודות התגלות ספר הזוהר לאמור (בתרגום ללשון-הקודש): "והרבה בני-אדם בעולם-הזה יתפרנסו מחיבורך זה, כאשר יתגלה בעולם-הזה בדור האחרון בסוף הימים, ובגללו יתקיים (ויקרא כ"ה): 'וקראתם דרור בארץ'". כותב על כך ב"כסא מלך": "הלומד גירסא בעלמא, הגם שיש לו שכר טוב בעמלו ומקדש ומטהר נשמתו, עם כל זה, הסגולה שכתוב: 'ובגיניה וקראתם דרור בארץ', היא דווקא כש'תפרנסון' וילמדו פירושי מאמריו". וכה כותב הגאון המקובל הקדוש רבי אברהם אזולאי, זקינו של החיד"א, בספרו "חסד לאברהם" (מעין א', עין כל, נהר כ"ד), כי עיקר כוונת הרשב"י ע"ה בחברו את ספר הזוהר הקדוש, היה לצורך הקמת השכינה הקדושה מעפר בימי החורבן והגלות. "וספר זה עתיד להתגלות בימי מלכא משיחא, כדי ליתן סעד לשכינה, כנזכר. והנה, כל אותן שיזכו אליו, יזכו לגאולה. כי העבודה זו המועטת בזמן ההוא, היא יותר חשובה מכל אילי נביות שהיה בזמן שהיה בית המקדש קיים". ה"מתוק מדבש", בא להטעים לבני ישראל את טעמו של עץ-החיים, שהוא ספר הזוהר באמצעותו של פירוש נפלא וחסר-תקדים זה, משנה הזוהר הקדוש הטמיר והנעלם עד כה, את חזותו ואת צורתו מן הקצה אל הקצה. הוא מאיר את פניו ומקבל את פני ישראל הבאים בשעריו בזרועות פתוחות, בסבר פנים יפות ובקירוב לבבות. פנים חדשות באו לכאן. פשוטו כמשמעו.

ותהי בני כדבש למתוק

עשרים-ושתיים כרכים עתירי פאר חיצוני מרהיב עין ומרחיב דעת, יופי הדפסה מאיר עיניים, ניכוש יסודי של שיבושי הדפוס וטעויות המעתיקים אשר חלו בו מעולם, ניקוד מלא ומדוקדק, ועל הכל - אותו פירוש נפלא ונשגב "מתוק מדבש", המשתרע על כל פני הזוהר מקצה אל קצה והופך את המעיין-הנעול של תורת הקבלה - לבאר-מים-חיים הפתוחה לרווחה, מוכנה ומזומנת להשקות צמאי חסדך מנהר היוצא מעדן. נס שמיימי שלמעלה מן הטבע. לא יאומן כי יסופר. מכאן ואילך, עומד ספר הזוהר הקדוש לרשותו של כל יהודי ויהודי באשר הוא שם. שעריו פתוחים כפתחו של אולם, מסילותיו מסוקלות מאבן ומנוכשות מכל טעות ושגיאה, נוסחתו מבוררת, מזוככת ומזוקקת שבעתיים, מנופה ב"ג נפה, תיבותיו מנוקדות למריש ועד גמירא, וסביבו פירוש ברור

ואמיתי: "מתוק מדבש" - פשוטו כמשמעו! ביאור ברור ובהיר השווה לכל נפש, שוכן לשבטיו על מחנהו ועל דגלו, החוסך אפילו את הטורח של חיפוש ה"דיבור המתחיל" המתאים. ואם לא די בכל טכסיסי הנוחיות האמורים, הרי שמשפטי הזוהר עצמם שתולים בתוך הפירוש, מנוקדים אף הם, באופן שאין אפילו צורך להעתיק את העיניים מגוף הזוהר אל הפירוש וחזור, וניתן ללמוד באורח שוטף בתוך הפירוש גופו. ולא עוד, אלא שלמען אותם לומדים אשר אין להם עסק בנסתרות, הובדלו סוגי הכתב שבפירוש, בין קטע העוסק ב'נגלה', המודפס באותיות מרובעות, לבין קטע העוסק ב'נסתר', המודפס בכתב רש"י. דומה, כי לא נותר שכלול או קישוט שלא הושקעו בו, בזוהר הקדוש, כדי להופכו לנחלת הכלל ולנחלתו הפרטית של כל יהודי ויהודי בדורנו.

ודניאל הבין כל חזון

לרבים העומדים תמהים ושואלים לפרש הנס המופלא הלזה, כיצד עלה בידו של אדם בודד, לחולל את המהפך הכביר של הסרת כל המנעולים ופתיחת כל השערים של הזוהר הקדוש, אשר ניצבו נעולים מזה עידן ועידנים, ניתנים דברי ההסבר דלהלן, על דרך פעולתו של רבינו המחבר, המסברים את האוזן אך קימעה, תוך כדי חיזוק ההנחה, כי מדובר בפעולה ישירה של ההשגחה העליונה, אשר בחרה ברבינו כשליח, ליישום המשימה השמימית המיוחדת במינה.

את פועליו הכבירים בשדות הזוהר, החל רבינו כבר לפני עשרות שנים, עם הופעת ספרו הנודע "אוצר הזוהר", על ארבעת כרכיו הגדולים, המהווה מפתח ממויין לפי נושאים על כל תחומי הזוהר הקדוש. ספר זה זכה כבר למהדורות רבות מספור, והביקוש אליו אינו פוסק. בשלב הבא, עבר רבינו לכתובת פירושו הכביר על ספר הזוהר, "מתוק מדבש".

את השלב הראשון לפירושו זה, כתב רבינו כהכנה לקראת שיעוריו הקבועים בספר הזוהר, אותם מסר רבות בשנים בישיבות המקובלים "שער השמים" ו"אנשי מעמד" בעיר הקודש ירושלים ת"ו. לאחר שעובר היה ביסודיות על כל מפרשי הזוהר הקיימים כמעט, הידועים יותר והידועים פחות, תימצת מבין כולם את הפירוש הקרוב ביותר לפשט דברי הזוהר והעלאהו על הכתב. וכאן יש לציין באופן מיוחד, את לשון הלימודים הצחה ואת עט הסופר המהיר אשר ניחן בהם, מלבד גאונותו הנפלאה והסברתו הבהירה. בשעת מסירת השיעורים, בהם השתתפו

תלמידי חכמים מופלגים מחשובי המקובלים בימינו, העביר רבינו את פירושו המבורר בכור הצריפה של (אבות ו'): "בשימוש חכמים, בדקדוק חברים ובפלפול התלמידים". לאחר השיעור, במקום הצורך, ערך רבינו בפירושו את השינויים והתיקונים הדרושים, כשאינו נמנע, בעת הצורך, להעבירו שוב בכור הצריפה בשיעור פומבי נוסף. כך, יכול היה להתקבל אותו פירוש מושלם, אשר מעולם לא היה כמותו, התואם את כל הרמות והדרגות של לומדי הזוהר, למן המתחילים ועד לגדולי המקובלים.

בשלב הבא, הדפיס רבינו את פירושו "מתוק מדבש" כספר בפני עצמו. ההתלהבות האדירה בה קיבל עם ה' את הפירוש החדש, גרר בעקבותיו דרישה גוברת והולכת ולחץ הפצרות עצום, להדפיס את הספר ביחד עם הזוהר. אל הדורשים לעשות כן, הצטרפו גדולי הדור, גאונים וצדיקים מפורסמים, אשר קבעו נחרצות, כי מדובר בצו השעה וכי אין למנוע מעם ישראל את הטוב השמור לו ביצירה הנוכחית. עתה, עוד נכונה לרבינו עבודה גדולה ועצומה בפני עצמה, והיא, בחירת הגירסה המוסכמת והמבוררת, המסוקלת והמעוזקת מכל אותם שיבושים ושגיאות לאלפים ולרבבות, שעלו והשתרגו במהלך המהדורות הרבות שידע הזוהר במשך מאות השנים האחרונות. בירור הגירסה וליבונה, הינו חידוש מרנין בפני עצמו, הפותר אחוז גדול מן התמיהות הסתומות אשר עמדו בפני לומדי הזוהר במשך דורות ומנעו את הבנת דבריו הקדושים ברבים מן המקומות.

בכך, הרחיב רבינו המחבר את מעגל לומדי הזוהר הקדוש, עד לאין ערוך ומידה. חוגים נרחבים בעם ישראל, אשר לשעבר לא יכולים היו אפילו להעלות על דעתם את הזכות העילאית להסב ליד ספר הזוהר הקדוש, ולוא אף לקרוא בו קריאה בעלמא, זכאים ומסוגלים מעכשיו ללמוד בו שיעורים של ממש, מתוך הבנה מלאה ונרחבה של חלקים גדולים מאוד מתוך ספר קדוש ונורא זה. בשורה מרנינה באופן מיוחד נושאת, עריכתו מחדש של כל הפירוש על ה"תיקוני זוהר", תוך שימת דגש על רצף ההבנה של הנושאים והתקשרותם זה בזה. גם כאן, באות הקדמות קצרות הפותחות צוהר להבנת העניינים הנידונים ומקרבות את תעלומות החכמה אל השכל האנושי.

והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע

על ערכו הנעלה של עצם הלימוד בספר הזוהר הקדוש ותרומתו העצומה לנשמתו של כל יהודי ויהודי, נייחד את השורות הבאות: את ספר הזוהר, חיבר התנא האלקי רבי שמעון בר-יוחאי, בצירוף תלמידיו בני החברייא קדישא, והוא כולל רזים עליונים שנתגלו להם על-ידי אליהו הנביא זכור לטוב, משה רבינו עליו השלום, נשמות צדיקים שבגן עדן, ואף על-ידי מלאכי מרום. וכפי שנאמר בראש ספר התיקונים (כפי תרגומו וביאורו של רבינו ב"מתוק מדבש"): "כשנתקבצו רבי שמעון והחברייא יחד לחבר החיבור הזה, ניתנה להם רשות מן השמים וניתנה רשות לאליהו הנביא להיות עמהם ולכל הנשמות של שתי הישיבות, בין הנשמות משיבה של מעלה של הקב"ה, ובין הנשמות משיבה של מטה של המלאך מט"ט, לרדת בגלוי בהתלבשות הגוף, להשתתף עם רבי שמעון והחברייא קדישא בגילוי סודות התורה. ולכל המלאכים ניתנה רשות לבוא בהתכסות ובהעלם ובדרך השגה שכלית, [- רצונו לומר, שלא היו נראים בעיני בשר, כי אם בהתלבשות בשכלו של רבי שמעון והחברייא] כדי להשיג על ידם ברזי התורה".

רבי חיים ויטאל, בהקדמתו של "שערי קדושה" כותב: "כי רוב דברי רשב"י ז"ל בספרי הזוהר והתיקונים... הכל נגלה אליו על-ידי אליהו זכור לטוב ועל-ידי נשמות הצדיקים שבכל דור ודור שנתגלו אליו, אשר זה ענין ספרא ד'רעיא מהימנא', שכולו ויכוח הרשב"י ע"ה עם נשמת משה רבינו ע"ה". בזוהר הקדוש עצמו מבואר, כי רשב"י ציווה לרבי אבא תלמידו לכתוב את הדרושים והסודות המתגלים על ידו. ואילו בתיקוני-זוהר ובזוהר-חדש נאמר כמה פעמים, כי שם הספר, "זוהר", ניתן לו מן השמים.

הגה"ק החיד"א בספרו "עבודת הקודש" (מורה באצבע מ"ד) כותב: "לימוד ספר הזוהר, מרומם על כל לימוד, כשגם לא ידע מאי קאמר, והוא תיקון גדול לנשמה". וכן כותבים גם, המקובל הנודע רבי קאפיל בסידורו "קול יעקב", הצדיק הקדוש מסדילקוב ב"דגל מחנה אפרים" (ליקוטים), ועוד. בזוהר הקדוש (פרשת וירא, קי"ח). נאמר: "כד יהא קרוב ליומי משיחא (- כאשר יהיה קרוב לימות המשיח), אפילו רביא דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא (- אפילו תינוקות שבעולם עתידים להשיג סתרי חכמה)". כותב על כך רבי חיים ויטאל (בהקדמה לשער ההקדמות): "הרי מבואר, כי עד עתה היו דברי חכמות הזוהר

נעלמות, ובדרא בתראה תתגלה ותתפרסם חכמה הזאת, ויבינו וישכילו ברזי התורה שלא השיגו הקודמים אלינו".

וכן כותב הגה"ק בעל ה"תניא" (אגרות קודש, כ"ו): "כל חכמת הקבלה היתה נסתרה בימיהם ונעלמה מכל תלמידי חכמים, כי אם ליחידי סגולה, ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים כדאיאתא בגמרא. כמ"ש האריז"ל דדווקא בדורות האלו האחרונים, מותר ומצוה לגלות את זאת החכמה".

וכן דברי קודשו של הרבי רבי בונים מפשיסחא (תורת שמחה, נ"ז): "מקודם היה די בתורת הנגלות, אבל עתה בעקבתא דמשיחא, צריך להיות גם תורת הנסתר. כמו שאנו רואים נר דולק, וקודם שנכבה הוא מתחזק ביותר והשלהבת עולה ביותר, כמו כן, מקודם לא היה היצירה-הרע מתגבר כל-כך, והיה די בתורת הנגלה לתבלין נגדו. אבל עתה קודם הגאולה, יצירה-הרע מתגבר יותר, וצריכים להתחזק גם בנסתר". על פי דברי רבי חיים ויטאל, הרי שלימוד הנסתר הוא חיוב גמור. וכה דברי קודשו בהקדמתו ל"שער ההקדמות": "מבואר בפירוש אף בדברי התנאים, שאין האדם יוצא ידי חובתו לגמרי בעסק המקרא והמשנה והאגדה והתלמוד בלבד, אלא הוא מחוייב לעסוק בכל יכולתו בסתרי תורה ובמעשה מרכבה. כי אין הנאה להקדוש-ברוך-הוא מכל מה שברא בעולמו, רק בהיות בניו למטה עוסקים ברזי התורה, להכיר גדולתו ויפיו ומעלתו". וכן כותב בקודשו הגר"א מווילנא, בספר "אבן שלמה" (פרק י"א): "הגאולה לא תהיה רק על ידי לימוד התורה, ועיקר הגאולה - בלימוד הקבלה". ובסידור הגר"א (אורחות חיים סי' ס') מעיד עליו תלמידו: "שאלתי ממנו, איך הדרך לצאת ידי חובתו השיעור לימוד שאמרו רבותינו ז"ל. והשיב: ללמוד ספר ה"זוהר" ו"שערי אורה", כדי להבין קצת הכינויים בזוהר הקדוש, רק בלי הפירושים המבלבלים ומסיעים לעניין אחר".

הגה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב, כותב בספרו "סור מרע ועשה טוב" לאמור: "שמעוני אחיי ורעיי, החברים המשתוקקים ומבקשי אמת, אמיתות עבודת הלב, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. נפשו תשתוחח ותדבק בספר הזוהר, כאשר ידוע ומפורסם מן קדמונינו, סגולת עסק ספר הקדוש... לקבוע עתים לעיין בספר הזה, לידע מקור האור מתוק הוא לעיניים. שלא לצאת ידי חובתם במה שאומרים הזוהר בלבד, כמו איזה פיוט, אבל צריך לעיין בו ולחפש שורש מקורו... וכל ספר הזוהר

מתוק מדבש ונופת צופים

יא

מיוסד ממש על זה ומוסרים גדולים עד אין שיעור, ובפרט להיות מרכבה ליחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, ומעיר עיני ישינים מתרדמתם ומסיר לב האבן, אם אבן הוא נימוח". "ב"מטה אפרים" (סי' תרט"ו סק"ז, באלף המגן) נאמר: "והמקובלים כתבו, כי חמש דפין מזוהר הקדוש בכל יום, הוא תועלת גדול ותיקון גדול לנפש, להאירה לזככה ולתקנה, והוא מרפא ותיקון לחטאים ולפשעים של הנפש". ויש לציין, כי בז' בניסן שנת שנת תרצ"א, חתמו גדולי עיה"ק ירושלים, בראשות הגאב"ד הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד, על כרוז הקורא אל "כל מי שהיכולת בידו ללמוד הפרשה (- בזוהר הקדוש) מדי שבוע, ועל כל פנים, מי שאין ביכולתו, ילמוד דף אחד ביום... השי"ת יחיש לנו קץ הישועה ברחמיו". בספר "יסוד יוסף" מובא בשם הגאון רבי שלמה בלוך, תלמיד ה"חפץ חיים", כי הגה"ק בעל ה"חפץ חיים" זירז ללמוד את הזוהר הקדוש על הפרשה, ואפילו בחורים, שכן רובו כמדרש. וכה היה אומר הצדיק קדוש רבי פינחס מקוריץ, כי נותן הוא שבח והודיה לבורא עולם בכל ימותיו, על שלא שתלו בדורות הקודמים, כאשר ספר הזוהר לא היה עדיין מצוי בעולם. שכן, ספר הזוהר הקדוש, הביאו לטעום מחיי העולם הבא בעודו בימי חלדו בעולם הזה.

ספר הזוהר ע"פ "מתוק מדבש" - בכל בית יהודי!

עתה, משזכינו בחסדי שמים להופעת פירושו של רבינו ולהתגלות האור הגנוז שבזוהר הקדוש לעיני כל ישראל - מיהו זה ואיזה הוא האיש אשר יעמוד מנגד?! מי הוא זה האיש ואיזה הוא הבית היהודיים, אשר ישארו עוד חסרים את האור הגדול והאדיר הזה הזורח בכל המרחבים?! מי עצל ולא יזדרז להביא את האור - אור הזוהר, אור הגאולה השלימה הממשמשת ובאה - אל תוך ביתו?! וכדברי קודשו של שלמה המלך ע"ה (משלי כ"ד, י"ג): "אכול בני דבש כי טוב, ונופת מתוק על חיכך".

פירושו של רבינו זיע"א, ה"מתוק מדבש", לא יותיר אחריו בית בישראל, אשר ספר הזוהר המבואר והמפורש לא ישכון כבודו בתוכו! שום יהודי לא יוותר מעתה על הזכות - חמדת כל הדורות - להימנות על לומדי - ומביני - הזוהר הקדוש - פרי רוחו וגילוייו של התנא האלוקי הקדוש, רבי שמעון בר יוחאי!.

יצירות נוספות אשר יצאו מתחת יד קודשו וטרם ראו את אור הדפוס, הן פירוש מקיף, בהיר ונפלא על "אוצרות חיים" לרבי חיים ויטאל, המשמש כספר הכניסה לתורת הקבלה של האריז"ל, ופירוש נוסף על "ספר הגלגולים". לקראת יומא דהילולא הראשון - י"ד שבט תשס"ו - יופיעו בעזה"ת הכרכים הראשונים של שתי היצירות הקדושות האמורות, אשר תושלמנה בהדפסת הכרכים הנוספים במהלך החודשים הקרובים. רבינו הותיר אחריו כתבי"ד נוספים בתורת הנגלה ובתורת הנסתר, ואף הם יראו אור בעזה"ת ע"י צאצאיו ותלמידיו, השוקדים על הוצאת והפצת הספרים הקדושים אשר היוו את מפעל חייו.

סיים את שליחותו - ועלה למרום

כסימן מובהק וכרמז ברור מן השמים, כי ייעודו העיקרי של רבינו עלי אדמות היה להאיר עיני ישראל בפירושו הענק "מתוק מדבש" על הזוהר הקדוש - באה העובדה המדהימה, כי ביום י"ד שבט שנת תשס"ה - ביום מלאות שבעים שנה להכנסתו בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, מיום ליום - שעות אחדות לאחר שקיבל רבינו לידי את הספר "שערי הזוהר" - המהווה הקדמה לכ"ב כרכי הזוהר הקדוש עם פירושו "מתוק מדבש" - כשהוא יוצא כלול בהדרו מן הדפוס והכריכה - נתבקש רבינו בפתע פתאום לישיבה של מעלה, והשיב את נשמתו הטהורה במיתת נשיקה לאביו שבשמים. משימתו העילאית של רבינו עלי אדמות מולאה והושלמה - והוא נקרא לשוב אל ההיכלות העליונים אשר משם בא! כלתה ונגמרה המלאכה! סיים רבינו את שליחותו השמימית בעולם־זה - ומיד שב למקומו, במרומים.

מאז הסתלקותו הפלאית לעולם שכולו טוב, מהווה מקום מנוחתו בהר־הזיתים מוקד משיכה להמונים, השופכים צקון לחש על קברו הקדוש כדי להיפקד בזכותו בישועות וברחמים. וכמו בחייו כך גם לאחר הסתלקותו, מתדברים סיפורי מופת רבים על יהודים שנושעו בעליל לאחר שהשתטחו על קברו והתפללו להיפקד בזכותו בישועה הנצרכת להם. וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם.

זכותו הגדולה והקדושה תגן עלינו ועל כל ישראל, שנזכה לגאולה השלימה במהרה דיין ותחזינה עינינו בשוב ה' לציון ברחמים גדולים, אמן.

הקדמה

בקונטרס זה העלינו מאמרים נבחרים מן הזהר הקדוש עם ביאורינו "מתוק מדבש" הסובבים על עניני הקטרת הקטורת, ופרטי מעלותיה וסגולותיה הרבים.

הנה כפי שיחזה המעיין בפנים, האריך רשב"י בעניני הקטורת, והוא ליקרת מעלתה, ולכן עורר על צורך הדקדוק באמירתה בכונה, והטעים לנו את יפעת סגולותיה.

רוב המאמרים שליקטנו מתבארים גם על דרך הנגלה, ועל כן הדפסנו אותם בביאורינו באותיות מרובעות, וחלקי המאמרים שמתבארים על דרך הנסתר הדפסנו אותם על פי רוב באותיות רש"י רגילות, או בשילוב מאמרי הנגלה עם ציון אותיות רש"י קטנות מוקפות.

את המאמרים עיטרנו להועיל בהקדמות הכוללות תמצית מן תוכן המאמרים, שאותם הדפסנו לקמן גם בתוכן הענינים.

הנה קונטרס זה נערך מתוך ביאור הענק לזהר "מתוק מדבש" הנדפס בכ"ב כרכים מהודרים ומפוארים ומנוקדים, לעילוי נשמת ולרגל יום היארצייט הראשון של הרב המקובל המחבר זצוק"ל, זיעוכי"א.

ומה נאה לציין כאן את דברי המקובל רבי אהרן ברכיה ממודינה בספרו מעבר יבוק (מאמר ד מאמר עתר הקטורת פ"ם) שכתב בזה הלשון: ויועיל אמירת הקטורת לתקנת הנפטרים, ולנפשות החיים הצריכים לרחמים ולתנחומים, עכ"ל.

ויהי רצון שבעגלא תוקם שכינתא מעפרא, ועינינו תחזינה בשוב ה' לציון ברחמים, ובבנין בית המקדש על מכוננו, אמן.

תוכן הענינים

א. "מאמר מעלת הקטורת וסגולתו" ומבואר בו כי אפילו מי שהריח את עשן הקטורת היה מזדכך ומטהר, והיצר הרע היה מתרחק ממנו. וסגולת אמירת הקטורת היא להרחיק כל פורענות. ומעלת אמירת הקטורת היא גדולה ונשגבה במאד, ומתקנת יותר מתפלה, ומקשרת ומיחדת את כל העולמות. (מקור המאמר בזהר פרשת ויקהל דף ריח ע"ב - ריט ע"ב, ובביאורינו מתוק מדבש כרך ח עמ' תעא-תפב)

ב. "מאמר סגולת אמירת הקטורת בצבור" ומבואר בו כי אמירת פרשת הקרבנות והקטורת בבתי כנסיות מכפרת על עונות האדם ומצלת אותו מן הדין. ואלהיו הנביא גילה כי הקב"ה כרת על כך ברית. ומביא מעשה נפלא שרבי אחא הציל כפר שלם מן המגפה על ידי שהורה להם לומר את פרשת הקטורת והקרבנות. ובסופו מבואר כי הגם שסגולת הקטורת היא לעצור את המשחית, אבל צריך מיד להתעורר ולעשות תשובה. (מקור המאמר בזהר פרשת וירא במדרש הנעלם דף ק ע"ב - קא ע"ב, ובביאורינו מתוק מדבש כרך ב עמ' תפד-תפח)

ג. "מאמר מעלת אמירת הקטורת בתפלה" ומבואר בו כי הקטורת מקשרת את הדינים ברחמים, והאומרה אחר תפלת העמידה בשחרית נחשב לו כאילו הקטיר קטרת בבית המקדש, ומבטל מיתה מכיתו. (מקור המאמר בזהר פרשת פנחס ברעיא מהימנא דף רכד ע"א, ובביאורינו מתוק מדבש כרך יד עמ' קנט-קס)

ד. "מאמר תכון תפילתי קטורת לפניך" ומבואר בו כי הקטורת ממתקת את הדינים וגורמת שמחה ויחוד, ועל כן יש להיזהר באמירתה בפרט בזמן המנחה שאז זמן הדינים. (מקור המאמר בזהר פרשת ויחי דף רל ע"א, ובביאורינו מתוק מדבש כרך ד עמ' תקמג-ד)

ה. "מאמר הקטורת חשובה יותר מהקרבנות" ומבואר בו כי יש לקב"ה נחת מהקטורת יותר מכל הקרבנות כולם, כי נעשה בה יחוד גדול, ומכאן משמע שאמירתה גדולה גם יותר מהתפלות שבאים תמורת הקרבנות. (מקור המאמר בזהר פרשת אחרי דף נח ע"ב, ובביאורינו מתוק מדבש כרך יא עמ' לג)

ו. "מאמר כח רשב"י גדול כקטרת" ומבואר בו מעלת התלמידי חכמים העוסקים בתורה שאפילו מלאכי השרת אין להם כח לעמוד לפניהם. ומסופר בו שרשב"י בכחו הגדול ביטל גזירת מגפה בדבורו, כמשה רבנו שאמר לאהרן לבטל את המגפה על ידי קטרת הסמים. (מקור המאמר בזהר חדש מדרש רות דף קד ע"א-ב, ובביאורינו מתוק מדבש כרך ג עמ' תקלח-ט)

מאמר מעלת הקטורת וסגולתו

(א) פְּגוּוֹנָא דָא קְטָרְת, פְּל מַאן דְאָרַח בְּהֵוּא תְנַנָּא, פְּד סְלִיק הֵהוּא עֲמוּדָא מְהֵיָא מְעֵלָה עֶשֶׂן, הֵוּא מְבַרַר לְבִיָּה בְּבִרְוֵו לְמַפְלַח לְמֵאֲרִיָּה, וְאַעְבָּר מְנִיָּה זֹהֵמָא דִּיֶּצֶר הָרַע, וְלֹא הֵוּא לִיָּה אֶלָּא לְבָא חֲדָא לְקַבֵּל אָבוּהָ דְבִשְׁמִיָּא, בְּגִין דְקְטָרְת תְּבִירוֹ דִּיֶּצֶר הָרַע אִיְהוּ

מתוק מדבש

"מאמר מעלת הקטורת וסגולתו" ומבואר בו כי אפילו מי שהריח את עשן הקטורת היה מזדכך ומטהר, והיצר הרע היה מתרחק ממנו. וסגולת אמירת הקטורת היא להרחיק כל פורענות. ומעלת אמירת הקטורת היא גדולה ונשגבה במאד, ומתקנת יותר מתפלה, ומקשרת ומיחדת את כל העולמות.

(מקור המאמר צוהר פרשת ויקהל דף ריח ע"ב - ריט ע"ב, וצנזאוריניו מתוק מדבש כרך ח עמ' תעא-תפב)

להצין את מעלת אמירת פטוס הקטרת המצוואר להלן, נעתיק מה שציאר האריז"ל (בשעה"כ דף יג ע"א), וז"ל בענין פטוס הקטרת נודע מה שכתב צוהר פרשת ויקהל דף ריח וריט, כי הלא יש י"א סמנים שהם סוד אורות המחיים את הקליפות, (והם הנילוות הקדושות שנשארו בתוך הקליפות שלא יכלו להתצרר בעת חיקון העולמות), וכונתו (באמירת הקטרת רריך לכיון), לסלקס ממוכס ולהעלותם למעלה וישארו הקליפות מחיים, וזה סוד מה שאומרים פטוס הקטרת בשחרית קודם התפלה אחר קרבן התמיד, וגם בתפלת המנחה קודם העמידה, כי כונתו היא להעלות העולמות על ידי התפלות, לכן אנו אומרים אותו כדי שלא יתאחזו הקליפות ויעלו בעליית העולמות וכו', וכן בסוף תפלת שחרית אנו חוזרים ואומרים אותו, כדי שלא יינקו הקליפות מן השפע היורד ושפיע לעולמות וכו', והנה י"א סמנים אלו הם עשרה נלווי הקדושה המחיה הקליפה בסוד אור פנימי, ויש נילון אחד שהוא בסוד אור מקיף וכו', והמיקון הוא שיכיון לסלקס ממוכס, ועל ידי כן ישארו הקליפות בלתי חיות וימותו, ואינם מזיקים, עכ"ל.

אמר רבי שמעון פְּגוּוֹנָא דָא קְטָרְת כְּעִין הַצִּיץ הִיָּה גַם הַקְטָרְת, כִּי פְּל מַאן דְאָרַח בְּהֵוּא תְנַנָּא כֹּל מִי שְׁהִיָּה מְרִיח מְעֶשֶׂן הַקְטָרְת, פְּד סְלִיק הֵהוּא עֲמוּדָא מְהֵיָא מְעֵלָה עֶשֶׂן כְּשַׁעֲלָה עֲמוּד הַעֶשֶׂן עַל יַדֵּי הָעֶשֶׂב הַנִּקְרָא מְעֵלָה עֶשֶׂן, (כדאיֵתא בַּמִּס' יוֹמָא (דף נג ע"א), שְׁהִיָּו נִוְתָנִים בַּהֲקָטָרְת עִיקָר מְעֵלָה עֶשֶׂן, וְעַל יַדֵּי זֶה הִיָּה עֶשֶׂן הַקְטָרְת מְתַמַּר וְעוֹלָה כַּמִּקֵּל עַד שְׁהַגִּיעַ לְשָׁמִי קוֹרָה, כִּיּוֹן שְׁהַגִּיעַ לְשָׁמִי קוֹרָה מִמְשַׁמֵּשׁ וְיִוֹרֵד בְּכַתְלִים עַד שְׁנַתְמַלָּא הַבַּיִת (עֶשֶׂן), וְזֶה הִרִיח הֵוּא מְבַרַר לְבִיָּה בְּבִרְוֵו לְמַפְלַח לְמֵאֲרִיָּה הִיָּה מְבַרַר אֶת לְבוֹ הַלְּהוּת זָךְ וְטָהוֹר לְעַבּוּד לְקוֹנוֹ בְּלִבְבֵּי שְׁלֵם, וְאַעְבָּר מְנִיָּה זֹהֵמָא דִּיֶּצֶר הָרַע וְהִיָּה מְעַבִּיר מִמְנוֹ אֶת זֹהֵמַת הַיֶּצֶר הָרַע, וְלֹא הֵוּא לִיָּה אֶלָּא לְבָא חֲדָא לְקַבֵּל אָבוּהָ דְבִשְׁמִיָּא וְלֹא הִיָּה לוֹ אֶלָּא לְבֵּי אֶחָד אֶל אֲבִיו שְׁבִשְׁמִים, בְּגִין דְקְטָרְת תְּבִירוֹ דִּיֶּצֶר הָרַע אִיְהוּ וְדִאִי

וְדָאֵי בְּכָל סִטְרִין, וּכְמָה דְּצִיץ הָיָה קָאִים עַל נִיסָא, אוּף קְטָרֶת, דְּלִית לָךְ מְלָה בְּעֵלְמָא לְמַתְבַּר לִיה לְסִטְרָא אַחְרָא בַּר קְטָרֶת.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב, (במדבר י"א) קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטָרֶת, מֵאֵי טַעֲמָא, פִּי יֵצֵא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה הַחַל הַנֶּגֶף, דְּהָא לִית תְּבִירוֹ לְהֵהוּא סִטְרָא בַּר קְטָרֶת, דְּלִית לָךְ מְלָה חֲבִיבָא קִמֵּי קֳדָשָׁא בְּרִיף הוּא פְּקֻטָּרֶת, וְקִיִּמָּא לְבִטְלָא חֲרָשִׁין וּמְלִין בִּישִׁין מִבִּיתָא, רִיחָא וְעֲשָׂנָא דְקְטָרֶת דְּעֲבָדִי בְּנֵי נֶשָׂא, בְּהֵהוּא עוֹבְדָא אִיהוּ מְבַטֵּל, כֹּל שְׁפָן קְטָרֶת.

מְלָה דָּא גְזָרָה קִיִּמָּא קִמֵּי קֳדָשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּכֹל מֵאֵן דְּאֶסְתַּפֵּל וְקָרִי בְּכֹל יוֹמָא עוֹבְדָא דְקְטָרֶת, יִשְׁתַּזִּיב מִכָּל מְלִין בִּישִׁין וְחֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא, וּמִכָּל פְּגָעִין בִּישִׁין, וּמִהֲרַהוּרָא בִישָׂא, וּמִדִּינָא בִישָׂא וּמוֹתָנָא,

מתוק מדבש

בְּכָל סִטְרִין לִפִּי שֶׁהַקְטָרֶת וְדָאֵי הוּא מִשְׁבֵּר אֶת כַּח הַיֵּצֵר בְּכָל הַצַּדִּים, וּכְמָה דְּצִיץ הָיָה קָאִים עַל נִיסָא וּכְמוֹ שֶׁהַצִּיץ הִיָּה עוֹמֵד עַל נֶס, כִּי מִי שֶׁהִיָּה מִסְתַּכֵּל בּוֹ הִיָּה חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, אוּף קְטָרֶת גַּם הַקְטָרֶת עֹמְדָה עַל נֶס, כִּי רִיחוֹ הִיָּה גוֹרֵם לַעֲבוּד לְהַקְבִּי"ה בְּלִב שֶׁלֶם, דְּלִית לָךְ מְלָה בְּעֵלְמָא לְמַתְבַּר לִיה לְסִטְרָא אַחְרָא, בַּר קְטָרֶת כִּי אֵין לָךְ דְּבַר בַּעוֹלָם לְשַׁבֵּר אֶת הַסִּטְרָא אַחְרָא, כְּמוֹ הַקְטָרֶת.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב בַּא וְרָאָה מַה שֶׁכְּתוּב, שֶׁאִמְרָ מִשֶּׁה לְאַהֲרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטָרֶת, מֵאֵי טַעֲמָא לְמַה צוּה לְהַבִּיא קְטָרֶת, פִּי יֵצֵא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה הַחַל הַנֶּגֶף, דְּהָא לִית תְּבִירוֹ לְהֵהוּא סִטְרָא בַּר קְטָרֶת כִּי אֵין שְׁבִירָה לְסִטְרָא אַחְרָא אֵלָא עַל יַדֵּי הַקְטָרֶת, דְּלִית לָךְ מְלָה חֲבִיבָא קִמֵּי קֳדָשָׁא בְּרִיף הוּא פְּקֻטָּרֶת כִּי אֵין לָךְ דְּבַר חֲבִיב לִפְנֵי הַקְבִּי"ה כְּקְטָרֶת, וְקִיִּמָּא לְבִטְלָא חֲרָשִׁין וּמְלִין בִּישִׁין מִבִּיתָא וְעוֹמְדָת לְבַטֵּל הַכְּשָׁפִים וְדַבְרִים רַעִים מִן הַבַּיִת, אִפִּילוּ רִיחָא וְעֲשָׂנָא דְקְטָרֶת דְּעֲבָדִי בְּנֵי נֶשָׂא הַרִיחַ וְעֵשֶׂן הַקְטָרֶת שְׁעוֹשִׂים בְּנֵי אָדָם גַּם כֵּן מְבַטֵּל כְּשָׁפִים, וְאִמְרָ הִרִי קַל וְחוֹמֵר בְּהֵהוּא עוֹבְדָא אִיהוּ מְבַטֵּל מַה בְּמַעֲשֵׂה שְׁבִנֵי אָדָם עוֹשִׂים הוּא מְבַטֵּל אֶת הַכְּשָׁפִים, כֹּל שְׁפָן קְטָרֶת שֶׁהַקְטָרֶת שֶׁהַקְטָרֶת בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שְׁבוּדָאֵי הִיָּה מְבַטֵּל אֶת כָּל כַּחוֹת הַסִּטְרָא אַחְרָא.

וְאִמְרָ עוֹד רַבִּי שֶׁמֵּעוֹן מְלָה דָּא גְזָרָה קִיִּמָּא קִמֵּי קֳדָשָׁא בְּרִיף הוּא דְּבַר זֶה בְּרִית כְּרוּתָה לִפְנֵי הַקְבִּי"ה, דְּכֹל מֵאֵן דְּאֶסְתַּפֵּל וְקָרִי בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְקְטָרֶת שְׁכַל מִי שֶׁמִּתְבוֹנֵן בְּשִׁכְלוֹ וְקוֹרָא בְּכָל יוֹם אֶת מַעֲשֵׂה הַקְטָרֶת, יִשְׁתַּזִּיב מִכָּל מְלִין בִּישִׁין, וְחֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא יִנְצַל מִכָּל דַּבְרִים רַעִים וְכְשָׁפִים שְׁבַעֲוֹלָם, וּמִכָּל פְּגָעִין בִּישִׁין, וּמִהֲרַהוּרָא בִישָׂא, וּמִדִּינָא בִישָׂא וּמוֹתָנָא וּמִכָּל פְּגָעִים רַעִים וּמִהֲרַהוּרִים רַעִים וּמִדִּין רַע וּמִדְּבַר

וְלֹא יִתְזַק כָּל הַהוּא יוֹמָא, דְּלֹא יָכִיל סְטָרָא אַחְרָא לְשַׁלְטָא עֲלֵיהּ,
וְאַצְטְרִיךְ דִּיכּוּוֹן בֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִי בְּנֵי נֶשְׂא הוּוּ יְדַעֵי כְּמָה עֲלָאָה אִיהוּ עוֹבְדָא
דְּקִטְרַת קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הוּוּ נְטָלִי כָּל מְלָה וּמְלָה מִנִּיהּ,
וְהוּוּ סְלָקִי לֵה עֲטָרָה עַל רִישֵׁיהּוּ כְּכִתְרָא דְדִהֲבָא, וּמֵאן דְּאֲשַׁתְּדַּל
בֵּיהּ, בְּעֵי לְאַסְתְּכֵלָא בְּעוֹבְדָא דְקִטְרַת, וְאִי יְכּוּוֹן בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא, אִית
לֵיהּ חוּלְקָא בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאֲתִי, וְיִסְתַּלַּק מוֹתָנָא מִנִּיהּ וּמְעֲלָמָא,
וְיִשְׁתְּזִיב מִכָּל דִּינִין דְּהַאי עֲלָמָא, מְסַטְרִין בִּישִׁין, וּמְדִינָא דְגִיּהֲנָם,
וּמְדִינָא דְמַלְכוּ אַחְרָא, בְּהַהוּא קִטְרַת.

כַּד הָוּה סְלִיק תְּנַנָּא בְּעַמּוּדָא, כְּהֵנָּה הָוּה חָמִי אַתּוּוֹן דְּרִזָּא דְשִׁמָּא
קְדִישָׁא פְּרַחֲזִין בְּאֹיּרָא, וְסְלָקִי לְעֵילָא בְּהַהוּא עַמּוּדָא, לְכַתֵּר

מתוק מדבש

ומגפה, וְלֹא יִתְזַק כָּל הַהוּא יוֹמָא וְלֹא יוּזַק כֹּל הַיּוֹם הַהוּא, דְּלֹא יָכִיל סְטָרָא אַחְרָא
לְשַׁלְטָא עֲלֵיהּ שְׁאִין הַסְטְרָא אַחְרָא יָכוֹל לְשַׁלוּט עֲלֵיו, וְאַצְטְרִיךְ דִּיכּוּוֹן בֵּיהּ וְצִרִיךְ
הָאֲדָם שִׁיכוּין בַּהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְהַחְבְּרִיא, אִי בְּנֵי נֶשְׂא הוּוּ יְדַעֵי כְּמָה עֲלָאָה אִיהוּ עוֹבְדָא
דְּקִטְרַת קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִם בְּנֵי אָדָם הִיוּ יוֹדְעִים עַד כְּמָה חֲשׁוּבָה הִיא
מַעֲשֵׂה הַקִּטְרֵת לִפְנֵי הַקִּבְיָה, הוּוּ נְטָלִי כָּל מְלָה וּמְלָה מִנִּיהּ הִיוּ לּוֹקָחִים כֹּל תִּיבָה
וְתִיבָה מִמֶּנָּה, וְהוּוּ סְלָקִי לֵה עֲטָרָה עַל רִישֵׁיהּוּ כְּכִתְרָא דְדִהֲבָא וְהִיוּ מַעֲלִין אוֹתָהּ
לְהִיּוֹת עֲטָרָה עַל רֵאשִׁים כְּכַתֵּר שֶׁל זָהָב, וּמֵאן דְּאֲשַׁתְּדַּל בֵּיהּ וּמִי שְׁעוּסָק בְּפִרְשַׁת הַקִּטְרֵת,
בְּעֵי לְאַסְתְּכֵלָא בְּעוֹבְדָא דְקִטְרַת צִרִיךְ לְהַתְּבוּנָן בְּשַׁכְּלוּ בְּמַעֲשֵׂה הַקִּטְרֵת, וְאִי יְכּוּוֹן
בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא וְאִם יָכוּין בְּאִמְרֵתוֹ כֹּל יוֹם, אִית לֵיהּ חוּלְקָא בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא
דְּאֲתִי יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְיִסְתַּלַּק מוֹתָנָא מִנִּיהּ וּמְעֲלָמָא וְיִסְתַּלַּק
הַדְּבָר וְהַמְּגַפָּה מִמֶּנּוּ וּמִכָּל הָעוֹלָם, וְיִשְׁתְּזִיב מִכָּל דִּינִין דְּהַאי עֲלָמָא וַיִּנְצַל מִכָּל הַדִּינִים
שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, מְסַטְרִין בִּישִׁין וּמְדִינָא דְגִיּהֲנָם וּמְדִינָא דְמַלְכוּ אַחְרָא מִכְּחוֹת הַרְעִים,
וּמְדִין הַגִּיּהֲנָם, וּמְדִין שֶׁל מַלְכוּת הַסְטְרָא אַחְרָא, בְּהַהוּא קִטְרַת כֹּל זֶה נַעֲשֵׂה עַל יְדֵי
הַקִּטְרֵת.

ואמר עוד רבי שמעון כַּד הָוּה סְלִיק תְּנַנָּא בְּעַמּוּדָא כְּשֶׁהִיָּה עוֹלָה הַעֲשָׂן בְּעַמּוּד שֶׁל
מַעֲלָה עֲשָׂן כְּהֵנָּה הָוּה חָמִי אַתּוּוֹן דְּרִזָּא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא הַכֵּהן הִיָּה רּוֹאָה אוֹתִיּוֹת
שֶׁל סוּד שֶׁם הַקְּדוֹשׁ הוֹי"ה, פְּרַחֲזִין בְּאֹיּרָא שֶׁהִיוּ פּוֹרְחוֹת בְּאוּיֵר וּבּוֹקְעִים אֶת הָאוּיֵרִים
לִפְנֵי הַקִּטְרֵת, וְסְלָקִי לְעֵילָא בְּהַהוּא עַמּוּדָא וְעֵלּוּ לְמַעֲלָה בְּאוֹתוֹ עַמּוּד הַעֲשָׂן, (וְהֵיִינוּ

בְּמָה רְתִיכִין קְדִישֵׁין סְחָרִין לִיה מְפָל סְטָרִין, עַד דְּסָלִיק בְּנִהִירוֹ וְחֻדְוָה, וְחֻדֵי לְמֵאן דְּחֻדֵי, וְקָשֶׁר קְשָׁרִין לְעֵילָא וְתַתָּא לְיַחְדָּא פְּלָא, וְהָא אוֹקִימָנָא, וְדָא מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרַע, וְעַל עֲבוּדָה זָרָה דְּאִיהוּ סְטָרָא אַחְרָא, וְהָא אוֹקְמוּהּ.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות ל א) וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטֹר קְטֹרֶת וְגו', הַאי קָרָא אֵית לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיה, בְּגִין דְּתָרִין מְדַבְּחִין הִווּ, מְדַבְּחָא דְּעֵלוּן, וּמְדַבְּחָא דְּקְטֹרֶת בּוּסְמִין, דָּא לְבָר, וְדָא לְגו, הַאי מְדַבְּחָא דְּקְטֹרֶת דְּאִיהוּ פְּנִימָאָה, אַמְאֵי אַקְרִי מִזְבֵּחַ, וְהָא לָא דְּבַחִין בֵּיה דְּבַחִין, וּמִזְבֵּחַ עַל דָּא אַקְרִי.

מתוק מדבש

קוד הנזורים שעלו צעליית הקטרת) לְבַתֵּר ואחר כך ראה הכהן, כי בְּמָה רְתִיכִין קְדִישֵׁין סְחָרִין לִיה מְפָל סְטָרִין כמה מרכבות קדושות השולטות באויר העולם היו מסבכות את עמוד העשן מכל הצדדים, עַד דְּסָלִיק בְּנִהִירוֹ וְחֻדְוָה עד שעלה למעלה בהארה ושמחה, (והיינו שעלו הנזורים מעולם העשיה ליזירה ומשם לעולם הנבירה ומשם לעולם האלילות), וְחֻדֵי לְמֵאן דְּחֻדֵי ושם היו (הנזורים שנתזרכו ועלו על ידי הקטרת) משמחים את מי שראוי לשמח והיינו את השכינה, ומגודל השמחה וְקָשֶׁר קְשָׁרִין לְעֵילָא היה מקשר קשרי היחוד למעלה בְּאִנְזָא וְאִמְלָא, וְתַתָּא ולמטה צועיר ונוקביה, לְיַחְדָּא פְּלָא ליחד את כל הפרצופים, וְהָא אוֹקִימָנָא והרי כבר ביארנו ענין זה, ומסיק בדבריו ואמר כי וְדָא מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרַע וְעַל עֲבוּדָה זָרָה דְּאִיהוּ סְטָרָא אַחְרָא הקטרת היתה מכפרת על כל הפגמים שנפגמו על ידי היצר הרע ועל ידי עבודה זרה שהוא הסטרא אַחְרָא, וְהָא אוֹקְמוּהּ וכבר ביארהו החברים. (רמ"ק ומק"מ ודמ"א)

פְּתַח עוד רבי שמעון וְאָמַר לפרש מה שכתוב וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטֹר קְטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה אוֹתוֹ, הַאי קָרָא אֵית לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיה פְּסוּק זה יש להתבונן בו, בְּגִין דְּתָרִין מְדַבְּחִין הִווּ לפי ששני מזבחות היו במקדש, מְדַבְּחָא דְּעֵלוּן, וּמְדַבְּחָא דְּקְטֹרֶת בּוּסְמִין מזבח להקריב עליו קרבן עולות, ומזבח להקטיר עליו קטרת סמים, דָּא לְבָר וְדָא לְגו מזבח העולה היה בחוץ בעזרה, ומזבח הקטרת היה בפנים בהיכל, ושואל הַאי מְדַבְּחָא דְּקְטֹרֶת דְּאִיהוּ פְּנִימָאָה זה המזבח הקטרת שהוא מזבח הפנימי, אַמְאֵי אַקְרִי מִזְבֵּחַ למה נקרא מזבח, וְהָא לָא דְּבַחִין בֵּיה דְּבַחִין והלא לא היו זובחים בו זבחים, וּמִזְבֵּחַ עַל דָּא אַקְרִי ומזבח נקרא על שם הזביחה.

אָלָא בְּגִין דְּבִטִיל וְכִפִּית לְכַמָּה סְטָרִין בִּישִׁין, וּבְגִין דְּהָהוּא סְטָרָא בִישָׂא כְּפִית, לֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה, וְלֹא לְמַהוּי קְטִיגוֹרָא, וְעַל דָּא אַקְרִי מְזַבַּח, כַּד הָהוּא סְטָרָא בִישָׂא הָהוּ חֲמִי עֲמוּדָא דְעֲשָׂנָא דְקִטְרַת דְסָלִיק, אֲתַכְפִּינָא וְעָרְק, וְלֹא יְכִיל לְקַרְבָּא כָּלֵל לְמַשְׁפָּנָא.

וּבְגִין דְּלֹא אֲתַזְפִּי, וְלֹא אֲתַעְרַב בְּהָהוּא חֲדוּה דְלַעֲיָלָא בַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, בְּגִין דְּחִבִּיבָא כָּל כֶּף, לֹא קָאִים הָהוּא מְזַבַּח אָלָא לְגו, דְּהָאִי אִיהוּ מְזַבַּח דְּבִרְכָאן אֲשַׁתְּכַחוּ בֵּיה, וְעַל דָּא סְתִים מַעֲיָנָא.

מַה כְּתִיב בְּאַהֲרֹן, (במדבר י"ג) וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה, דְּכִפִּית לִיה לְמַלְאָךְ הַמּוֹת, דְּלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה כָּלֵל, וְלֹא לְמַעַבְד דִּינָא.

מתוק מדבש

וּמְשִׁיב אָלָא לְכֹן נִקְרָא מְזַבַּח, בְּגִין דְּבִטִיל וְכִפִּית לְכַמָּה סְטָרִין בִּישִׁין לְפִי שְׁהִקְטַרְתָּ שְׁהִיוּ מְקִטְרִים עֲלֵיו הִיתָה מְבַטֵּלַת וְעוֹקֵדַת לְכַמָּה כַּחוֹת הָרַעִים, וּבְגִין דְּהָהוּא סְטָרָא בִישָׂא כְּפִית וּלְפִי שְׁהִסְטָרָא אַחְרָא נִקְשֵׁר וְנַעֲקָד, לֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה וְלֹא לְמַהוּי קְטִיגוֹרָא לֹא יִהְיֶה יְכוּל לְשַׁלוּט עוֹד וְלֹא לְהִיּוֹת מְקִטְרָג, וְהָרִי הוּא כְּאִילוּ נַעֲקָד וְנוֹבַח עַל יַדֵּי הַקְטַרְתָּ, וְעַל דָּא אַקְרִי מְזַבַּח וְעַל כֵּן נִקְרָא גַם מְזַבַּח הַפְּנִימִי בְּשֵׁם מְזַבַּח, כִּי כַּד הָהוּא סְטָרָא בִישָׂא הָהוּ חֲמִי עֲמוּדָא דְעֲשָׂנָא דְקִטְרַת דְסָלִיק כְּשִׁסְטָרָא אַחְרָא רָאָה אֵת עֲמוּד הָעֵשָׂן שֶׁל קִטְרַת שְׁעוּלָה לְמַעֲלָה, אֲתַכְפִּינָא וְעָרְק וְלֹא יְכִיל לְקַרְבָּא כָּלֵל לְמַשְׁפָּנָא הִיא נִכְנַע וּבְרַח וְלֹא יִהְיֶה יְכוּל לְהִתְקַרֵּב כָּלֵל אֶל הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא סוּד הַשְׁכִּינָה.

וּבְגִין דְּלֹא אֲתַזְפִּי וּלְפִי שְׁלֹא נִזְדַּכַּךְ הַסְטָרָא אַחְרָא, וְלֹא אֲתַעְרַב בְּהָהוּא חֲדוּה דְלַעֲיָלָא בַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי וְלֹא נִתְעַרַב בְּשִׁמְחָה הִיאָה שֶׁל מַעֲלָה שֶׁל עֲלִיית הַקְטַרְתָּ רַק הַקְבִּי"ה לְבַדּוֹ, כִּי אֵינוֹ כִּקְרָבֵן שְׁנִיזוּנִים מִמֶּנּוּ גַם הַחִיצוֹנִים מֵאַבְרָם וּפְדִרִים, אֲלֹא הַקְטַרְתָּ כּוּלוֹ בְּקִדּוּשָׁה, וְאֵין כַּחוֹת הַחִיצוֹנִים נִקְשָׁרִים בּוֹ, בְּגִין דְּחִבִּיבָא כָּל כֶּף לְפִי שְׁהִקְטַרְתָּ הִיתָה חִבִּיבָה כָּל כֶּךְ, וְלִכֵּן לֹא קָאִים הָהוּא מְזַבַּח אָלָא לְגוֹ לֹא הִיא עוֹמֵד מְזַבַּח הַקְטַרְתָּ אֲלֹא בְּפָנִים, דְּהָאִי אִיהוּ מְזַבַּח דְּבִרְכָאן אֲשַׁתְּכַחוּ בֵּיה שְׁזָהוּ הַמְזַבַּח שְׁהִבְרַכּוֹת מְצוּיוֹת בּוֹ, וְעַל דָּא סְתִים מַעֲיָנָא וְעַל כֵּן הוּא סְתוּם מִן הָעֵין בְּפָנִים, כִּי אֵין הַבְּרַכָּה מְצוּיָה אֲלֹא בְּדַבְרֵי הַסְמוּי מִן הָעֵין.

וְאִמְרוּ עוֹד מַה כְּתִיב בְּאַהֲרֹן, וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה טַעַם הַדָּבָר דְּכִפִּית לִיה לְמַלְאָךְ הַמּוֹת דְּלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה כָּלֵל לְפִי שְׁקִשֵׁר אֵת מַלְאָךְ הַמּוֹת שְׁלֹא יִוְכַל לְשַׁלוּט כָּלֵל, וְלֹא לְמַעַבְד דִּינָא וְלֹא לְעֲשׂוֹת עוֹד דִּין.

סִימָנָא דָּא אֶתְמָסֵר בִּידְנָא, דִּי בְּכָל אֶתֶר דְּקֶאֱמְרִי בְּכוּוּנָה וִרְעוּתָא
 דְּלִבָּא עוּבְדָּא דְקֶטְרֵת, דְּלֹא שְׁלֻטָּא מוֹתְנָא בְּהוּא אֶתֶר, וְלֹא
 יִתְזַק, וְלֹא יְכַלִּין שְׁאָר עֲמִין לְשֻׁלְטָאָה עַל הוּא אֶתֶר.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב, מִזְבַּח מְקֵטֵר קֶטְרֵת, פִּינֵן דְּכְתִיב מִזְבַּח, אֲמַאי
 אֶקְרִי מְקֵטֵר קֶטְרֵת, אֲלֵא בְּגִין דְּנִטְלִי מֵהַאי אֶתֶר לְאֶקְטָרָא, כְּמַה
 דְּעֵבֵד אֶהֱרֵן.

תו, מִזְבַּח אֶצְטְרִיף לְאֶקְטָרָא, וְלִקְדָּשָׁא לִיה בְּהוּא קֶטְרֵת, וְעַל דָּא
 מְקֵטֵר קֶטְרֵת.

תו מְקֵטֵר קֶטְרֵת, פְּתַרְגוּמוֹ לְאֶקְטָרָא קֶטְרֵת, דְּהָא אָסִיר לְאֶקְטָרָא בְּאֶתֶר
 אַחְרָא קֶטְרֵת, פֵּר מִמְחַתָּה דִּיּוֹם הַכְּפוּרִים.

מתוק מדבש

ואמר רבי שמעון סִימָנָא דָּא אֶתְמָסֵר בִּידְנָא סימן זה נמסר בידינו, דִּי בְּכָל אֶתֶר
 דְּקֶאֱמְרִי בְּכוּוּנָה וִרְעוּתָא דְּלִבָּא עוּבְדָּא דְקֶטְרֵת שבכל מקום שאומרים בכונה
 וברצון הלב מעשה הקטרת, דְּלֹא שְׁלֻטָּא מוֹתְנָא בְּהוּא אֶתֶר שאינו שולט דבר ומגפה
 במקום ההוא, וְלֹא יִתְזַק ולא יהיה ניזוק אותו המקום, וְלֹא יְכַלִּין שְׁאָר עֲמִין לְשֻׁלְטָאָה
 עַל הוּא אֶתֶר ולא יכולים שאר האומות לשלוט על מקום ההוא.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב בא וראה מה שכתוב מִזְבַּח מְקֵטֵר קֶטְרֵת ושואל פִּינֵן דְּכְתִיב
 מִזְבַּח שאמרנו למעלה שנקרא כן על שם שנעקד עליו הסטרא אחרא, אם כן אֲמַאי
 אֶקְרִי מְקֵטֵר קֶטְרֵת למה נקרא מְקֵטֵר קֶטְרֵת, שמשמע שהמזבח מקטיר הקטרת, אם
 בשביל שעליו מקטירין הקטרת, היה לו לומר מזבח להקטיר קטרת, ומתוך אֲלֵא בְּגִין
 דְּנִטְלִי מֵהַאי אֶתֶר לְאֶתְקָרָא (ה"ג נד"ב) אלא לפי שלקחו כח מהקטרת לקשור ולאסור
 את השטן ואת מלאך המות שלא יוכל עוד להשטין ולקטרג ולהמית, כְּמַה דְּעֵבֵד אֶהֱרֵן
 כמו שעשה אהרן, שעם הקטרת כפת וקשר את מלאך המות ועצר את המגפה, לכן נקרא
 "מקטר" שהיא לשון קשירה בלשון תרגום,

תו עוד טעם שנקרא מזבח מְקֵטֵר קֶטְרֵת, כי מִזְבַּח אֶצְטְרִיף לְאֶקְטָרָא וְלִקְדָּשָׁא לִיה
 בְּהוּא קֶטְרֵת לפי שאת המזבח שהוא סוד המלכות, היו צריכים לקשרה ולקדשה
 וליחדה עם ז"א על ידי הקטרת, וְעַל דָּא מְקֵטֵר קֶטְרֵת על כן היה נקרא מְקֵטֵר קֶטְרֵת,
 על שם הקשר והיחוד.

תו עוד טעם שנקרא מזבח מְקֵטֵר קֶטְרֵת, פְּתַרְגוּמוֹ לְאֶקְטָרָא (עלוהי) קֶטְרֵת פִּירוּשׁ
 שתעשה מזבח להקטיר עליו קטרת, ובא להורות דְּהָא אָסִיר לְאֶקְטָרָא בְּאֶתֶר אַחְרָא
 קֶטְרֵת כי אסור להקטיר קטרת במקום אחר חוץ ממזבח הפנימי, פֵּר מִמְחַתָּה דִּיּוֹם

תָּא חֲזִי, הָאֵי מָאן דְּדִינָא רְדִיף אֶבְתְּרִיָּה, אֶצְטְרִיף לְהָאֵי קְטָרְת, וְלֹאֲתָבָא קָמִי מְאָרִיָּה, דְּהָא סִיּוּעָא אִיהוּ לְאַסְתְּלָקָא דִּינִין מְנִיָּה, וּבְהָאֵי וְדָאֵי מְסִתְלָקִין מְנִיָּה, אִי הוּא רְגִיל בְּהָאֵי, לְאַדְפְּרָא תְרִין זְמָנִין בְּיוֹמָא בְּצַפְרָא וּבְרַמְשָׁא, דְּכְתִיב (שמות ל ז) קְטָרְת סִמִּים בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר, וּכְתִיב (שם פסוק ח) בֵּין הָעֲרֻפִּים יִקְטִירֶנָּה, וְדָא אִיהוּ קִיּוּמָא דְעֻלְמָא תְדִיר, דְּכְתִיב (שם) קְטָרְת תְּמִיד לְפָנֵי יְהוָה לְדוֹרוֹתֵיכֶם, וְדָאֵי הוּא קִיּוּמָא דְעֻלְמָא לְתַתָּא, וְקִיּוּמָא דְעֻלְמָא לְעִילָא.

בְּהָהוּא אַתְר דְּלֹא אֲדַפְר בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְקְטָרְת, דִּינִין דְלְעִילָא שְׂרִיין בֵּיה, וּמוֹתְנִין סְגִיאוּ בֵּיה, וְעַמִּין אַחֲרָנִין שְׁלֹטִין עֲלֵיה,

מתוק מדבש

הַכְּפוּרִים חוץ ממחתה שכהן הגדול היה מקטיר בו בין בדי הארון ביום הכפורים, ומקטר קטרת הוא שם דבר, כלומר מקום הקטרת הקטורת.

תָּא חֲזִי בא וראה, הָאֵי מָאן דְּדִינָא רְדִיף אֶבְתְּרִיָּה זה האדם שהדין רוּדף אחריו, אֶצְטְרִיף לְהָאֵי קְטָרְת הוא צריך לאמירת מעשה הקטרת, וְלֹאֲתָבָא קָמִי מְאָרִיָּה ותחילה צריך לשוב בתשובה לפני קונו, דְּהָא סִיּוּעָא אִיהוּ לְאַסְתְּלָקָא דִּינִין מְנִיָּה אז הקטרת היא סיוע שיסתלקו הדינים ממנו, וּבְהָאֵי וְדָאֵי מְסִתְלָקִין מְנִיָּה ובוזה ודאי מסתלקים הדינים ממנו, אִי הוּא רְגִיל בְּהָאֵי לְאַדְפְּרָא תְרִין זְמָנִין בְּיוֹמָא בְּצַפְרָא וּבְרַמְשָׁא אם הוא רגיל בזה להזכיר את מעשה הקטרת שתי פעמים ביום בבקר ובערב, דְּכְתִיב קְטָרְת סִמִּים בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר, וּכְתִיב בֵּין הָעֲרֻפִּים יִקְטִירֶנָּה הרי שהקטירו את הקטרת בבקר ובערב, כמו כן צריך לקרוא פרשת הקטרת בבקר ובערב, וְדָאֵי אִיהוּ קִיּוּמָא דְעֻלְמָא תְדִיר וזהו קיום העולם תמיד, דְּכְתִיב קְטָרְת תְּמִיד לְפָנֵי יְהוָה לְדוֹרוֹתֵיכֶם פירוש אפילו בזמן שאין מקדש ואין מזבח, עם כל זה בכל דור ודור יעלה לרצון קריאת פרשת הקטרת לפני ה', וְדָאֵי הוּא קִיּוּמָא דְעֻלְמָא לְתַתָּא ודאי הוא קיום העולם למטה, וְקִיּוּמָא דְעֻלְמָא לְעִילָא וגם הקיום של העולם למעלה, ולכן עשה הקב"ה חסד זה לבני אדם מפני שהוא צורך לקיום העולמות, וזהו הבטחה שהבטיח הקב"ה לישראל, שאפילו בזמן שאין מקדש ואין מזבח, עם כל זה קריאת פרשת הקטרת בכונה עולה לו כאילו הקטיר קטרת בבית המקדש.

ואמר עוד כי בְּהָהוּא אַתְר דְּלֹא אֲדַפְר בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְקְטָרְת במקום ההוא שלא מזכירים בכל יום מעשה הקטרת, דִּינִין דְלְעִילָא שְׂרִיין בֵּיה הדינים שלמעלה שורים בו, וּמוֹתְנִין סְגִיאִין בֵּיה (ה"ג ז"ל) ומיתות ומגפות רבות יש בו, וְעַמִּין אַחֲרָנִין שְׁלֹטִין עֲלֵיה ואומות אחרות שולטות עליו, בְּגִין דְכְתִיב קְטָרְת

בְּגִין דְּכִתִּיב קְטֹרֶת תָּמִיד לְפָנַי יְהוָה, תָּמִיד אִיהוּ קָיִמָא לְפָנַי יְהוָה,
 יִתִּיר מִכָּל פּוֹלְחָנִין אַחֲרָנִין, וְחִבֵּב אִיהוּ עוֹבְדָא דְקְטֹרֶת, דְּהוּא יִקִּיר
 וְחִבֵּב קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתִּיר מִכָּל פּוֹלְחָנִין וְרַעוּתֵין דְּעֵלְמָא.

וְאִף עַל גַּב דְּצִלוֹתָא אִיהִי מְעֵלְיָא מִכָּל, עוֹבְדָא דְקְטֹרֶת הוּא יִקִּיר
 וְחִבֵּב קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין צִלוֹתָא לְעוֹבְדָא דְקְטֹרֶת, צִלוֹתָא אֲתַקִּינוּ לָהּ בְּאַתֵּר
 דְּקַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָל אֵינוֹן קַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדִין יִשְׂרָאֵל,
 לָאוּ אֵינוֹן חֲשִׁיבִין פְּקֻטָּתָא. וְתוּ מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי, אֶלָּא צִלוֹתָא אִיהוּ
 תְּקוּנָא לְאַתְקָנָא מַה דְּאַצְטְרִיף, קְטֹרֶת עֲבִיד יִתִּיר, מִתְקִין, וְקָשִׁיר קִשְׁרִין,

מתוק מדבש

תָּמִיד לְפָנַי יְהוָה שְׁפִירוּשׁוּ תָּמִיד אִיהוּ קָיִמָא לְפָנַי יְהוָה יִתִּיר מִכָּל פּוֹלְחָנִין
 אַחֲרָנִין תָּמִיד הִיא עוֹמֶדֶת לְפָנַי הַקְּבִ"ה יוֹתֵר מִכָּל עֲבוּדוֹת אַחֲרוֹת, כִּי חִבֵּב אִיהוּ
 עוֹבְדָא דְקְטֹרֶת חִבִּיבָה הִיא מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת, דְּהוּא יִקִּיר וְחִבֵּב קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא שְׁהִיא יִקְרָה וְחִבִּיבָה לְפָנַי הַקְּבִ"ה יִתִּיר מִכָּל פּוֹלְחָנִין וְרַעוּתֵין דְּעֵלְמָא יוֹתֵר מִכָּל
 הָעֲבוּדוֹת וְרַצוֹנוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁבַעוּלָם.

וְאִמְר עוֹד וְאִף עַל גַּב דְּצִלוֹתָא אִיהִי מְעֵלְיָא מִכָּל, וְאִף עַל פִּי שְׁהַתְּפִלָּה הִיא מַעוּלָה
 וְחֲשׁוּבָה יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הַמִּצּוֹת, עִם כָּל זֶה עוֹבְדָא דְקְטֹרֶת הוּא יִקִּיר וְחִבֵּב
 קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִמִּירַת פֶּרֶשֶׁת הַקְּטֹרֶת הִיא חִבִּיבָה וְיִקְרָה יוֹתֵר לְפָנַי הַקְּבִ"ה.

וּמִפְרֵשׁ דְּבָרֵינוּ וְאִמְר תָּא חֲזִי מַה בֵּין צִלוֹתָא לְעוֹבְדָא דְקְטֹרֶת בָּא וְרָאָה מַה הַפְּרֵשׁ
 בֵּין תְּפִלָּה לְמַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת, צִלוֹתָא אֲתַקִּינוּ לָהּ בְּאַתֵּר דְּקַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדֵי
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַתְּפִלָּה תִּיקְנוּ אוֹתָהּ חֲכָמִים בְּמָקוֹם קַרְבָּנוֹת הַתְּמִידִים שְׁהִיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל
 בְּמִקְדָּשׁ (כַּמְנוֹסָר זַמַּס' זַכּוֹת 79 כּו ע"ג), וְכָל אֵינוֹן קַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדִין יִשְׂרָאֵל
 לָאוּ אֵינוֹן חֲשִׁיבִין פְּקֻטָּתָא וְכָל אוֹתָם הַקַּרְבָּנוֹת שְׁהִיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל אֵינָם חֲשׁוּבִים
 כְּקְטֹרֶת. וְתוּ מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי וְעוֹד מַה הַפְּרֵשׁ בֵּין זֶה לְזֶה, אֶלָּא צִלוֹתָא אִיהוּ
 תְּקוּנָא לְאַתְקָנָא מַה דְּאַצְטְרִיף אֶלָּא תְּפִלָּה הִיא תִּיקוֹן לְתַקֵּן עַל יְדֵי מַה שְׁצָרִיךְ
 לְתַקֵּן, דְּהֵינּוּ לְקִשְׁט אֶת הַשְּׂכִינָה וְלַהֲכִינָה אֶל הַיְחוּד, אֲבָל קְטֹרֶת עֲבִיד יִתִּיר קְטֹרֶת
 עוֹשֵׂה יוֹתֵר מִהַתְּפִלָּה, כִּי מִתְקִין וְקָשִׁיר קִשְׁרִין הִיא מִמַּשׁ מִתְקַנֶּת וּמְקַשֶּׁרֶת קִשְׁרֵי

וְעֵבִיד נְהִירוֹ יִתִּיר מִפְּלֵא, וְהָאֵי אִיהוּ דְאֵעֵבֵר זוּהֶמָּא, וְאִידְפֵי מִשְׁכְּנָא,
וְכֻלָּא אַתְנַהִיר וְאַתְתַּקֵּן, וְאַתְקַשֵּׁר בְּחֻדָּא.

וְעַל דָּא בְּעִינֵן לְאַקְדָּמָא עוּבְדָּא דְקַטְרַת לְצִלוֹתָא בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא,
לְאֵעֵבְרָא זוּהֶמָּא מְעֻלְמָא, דְאִיהוּ תְקוּנָא דְכֻלָּא בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא,
בְּגוּוּנָא דְהֶהוּא קְרַבְנָא חֲבִיבָא דְאַתְרַעֵי בֵּיהּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מַה פְּתִיב בְּמִשָּׁה, (שם פסוק לד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה, קַח לָךְ סָמִים
נְטָף וְגוֹ', אִף עַל גַּב דְאֹקְמוּהָ, אָבֵל מְאִי שְׁנָא בְּעוּבְדָּא דָּא יִתִּיר
מִפְּלֵא מַה דְאָמַר לֵיהּ, אֱלֹא קַח לָךְ, לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֲלִתָךְ, בְּגִין דְכַד

מתוק מדבש

הספירות, וְעֵבִיד נְהִירוֹ יִתִּיר מִפְּלֵא ועושה הארה יותר מכל הדברים, וְהָאֵי אִיהוּ
דְאֵעֵבֵר זוּהֶמָּא וְזוּ הִיא שְׁתַּחֲלִילָה מֵעֵבֵרֵת אַתְּ הַזוּהֶמָּא וְהַפְּגָם הַגּוֹרְמִים לְאַחִיזַת חֲחִיצוּנִים
בְּמַלְכוּת, (ר"ג ד"ט) וְאִי דְכִי מִשְׁכְּנָא וְאִם נִטְהַר הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת, אִזּוּ פְּלֵא אַתְנַהִיר
וְאַתְתַּקֵּן כָּל הַסְּפִירוֹת מֵאִירוֹת וְנִתְקַנּוּת, וְאַתְקַשֵּׁר בְּחֻדָּא וְנִקְשַׁר הַכֹּל יַחַד בְּסוּד הַיְחוּד,
כִּי אִי אִפְשָׁר לֵיחַד שׁוּם יְחוּד אִם לֹא נִטְהַר תַּחֲלִילָה הַפְּגָם וְהַזוּהֶמָּא מִלְּמַעְלָה.

וְעַל דָּא בְּעִינֵן לְאַקְדָּמָא עוּבְדָּא דְקַטְרַת לְצִלוֹתָא בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא וְעַל כֵּן צְרִיכִים
לְהַקְדִּים אִמִּירַת מַעֲשֵׂה הַקְּטָרֵת לְפָנֵי הַתְּפִלָּה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, לְאֵעֵבְרָא זוּהֶמָּא מְעֻלְמָא
כְּדִי לְהַעֲבִיר אֶת הַזוּהֶמָּא מִן הָעוֹלָם, דְאִיהוּ תְקוּנָא דְכֻלָּא בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא שֶׁהוּא
תִּיקוּן כָּל הַדְּבָרִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, בְּגוּוּנָא דְהֶהוּא קְרַבְנָא חֲבִיבָא דְאַתְרַעֵי בֵּיהּ קַדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא כְּעֵין הַקְּרֵבֵן שֶׁהִיא חֲבִיב לְפָנֵי הַקַּב"ה וְרָצָה בּוֹ, אֲבָל רַק אַחַר שֶׁהִקְדִּימוּ תַּחֲלִילָה
אֶת הַקְּטָרֵת הַקְּטָרֵת.

מַה פְּתִיב בְּמִשָּׁה, וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה קַח לָךְ סָמִים נְטָף וְגוֹ', אִף עַל גַּב
דְאֹקְמוּהָ אִף עַל פִּי שֶׁכָּבַר פִּירוּשׁוֹ בּוֹ חו"ל (נמס' יומא דף ג ע"ג, שרצי יאסיס סונר)
כִּי מַה שֶׁכָּתוּב קַח לָךְ, פִּירוּשׁ קַח מִשְׁלַךְ, אָבֵל עֵתָּה נִפְרַשׁ בּוֹזֵה הָאוֹפֵן, כִּי מְאִי שְׁנָא
בְּעוּבְדָּא דָּא יִתִּיר מִפְּלֵא מַה דְאָמַר לֵיהּ מַה הַטַּעַם שֶׁבְּמַעֲשֵׂה הַקְּטָרֵת אָמַר לוֹ "קַח
לָךְ", יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הַדְּבָרִים שֶׁאָמַר לוֹ הַקַּב"ה, שֶׁלֹּא נֹאמַר בְּהֵם הַלְשׁוֹן קַח לָךְ, אֱלֹא
לְכֵן אָמַר לוֹ קַח לָךְ דֵּהִינּוּ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֲלִתָךְ וְהַנְּהִיבָה הִיא בְּגִין דְכַד אַתְתָּא
אַתְדַּבְּרָתָּ, הִנָּאוּתָּא דְבַעֲלָהּ אִיהוּ לְפִי שֶׁשָּׂאֵשָׁה נִטְהַרְתָּ הִיא הַנְּהִיבָה שֶׁל בַּעֲלָהּ, וּמִשָּׁה
הִיא בְּחִינַת בַּעֲלָהּ דְמִטְרוּנִיתָא, וְהִיא הִיתָה צְרִיכָה לְהַטְהַר מִזוּהֶמָּת אַחִיזַת חֲחִיצוּנִים,

אֶתְתָּא אֶתְדִּכְפֵּאת, הִנָּאֲתָא דְבִעְלָה אִיהוּ, וְרָזָא דָּא קַח לְךָ סְמִים, לְאַעְבְּרָא זוּהֵמָא, לְאַתְקִדְשָׁא אֶתְתָּא בְּבִעְלָה, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְמִשָּׁה.

פְּגוּוּנָא דָּא, (ויקרא ט ב) קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר דְּאֶתְמַר לְאַהֲרֹן, לְכַפֵּרָא עַל חוּבִיָּה, עַל הַהוּא עֵגֶל דְּאִיהוּ גְרָים לִזְוֵן לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא פְּתִיב בְּמִשָּׁה, קַח לְךָ, לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֲלִתָךְ, וְכֵן אוּקְמוּהּ בְּפִסְלָא לְךָ, מִהֵהוּא פְּסוּלַת דְּלוּחַ אַבְנָא נְתַעֲשֵׁר מִשָּׁה, אוּף הֵכָא לְךָ, לְהִנָּאֲתָךְ וּלְטוּבָתָךְ.

קְטֹרֶת, קְשִׁיר קְשִׁירו, נְהִיר נְהִירו, וְאַעְבְּרָא זוּהֵמָא, ד' אֶתְעֵבִיד ה', ה' אֶתְחַבְּרָא בּו', ו' סְלִיק וְאֶתְעֵטֵר בְּה', ה' אֶתְנַהֵיר בִּי, וְכִלָּא

מתוק מדבש

וְרָזָא דָּא קַח לְךָ סְמִים וְזוּהוּ הַסּוּד שֶׁל קַח לְךָ סְמִים, לְאַעְבְּרָא זוּהֵמָא לְאַתְקִדְשָׁא אֶתְתָּא בְּבִעְלָה כְּדִי לְהַעֲבִיר אֶת הַזוּהֵמָא, וְאַחַר כֵּן יִכּוּלָה הָאִשָּׁה שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת לְהַתְקַדֵּשׁ וּלְהִתְיַחַד עִם בַּעֲלָהּ ז"א, אֲשֶׁר מִשָּׁה הִיא מְרַכְבָּה אֵלָיו, לְכֵן זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְמִשָּׁה אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִשָּׁה שָׁאמַר לוֹ הַקַּב"ה קַח לְךָ.

פְּגוּוּנָא דָּא כַּעֲיִן זֶה גַם כֵּן מַה שֶׁכָּתוּב קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר, דְּאֶתְמַר לְאַהֲרֹן לְכַפֵּרָא עַל חוּבִיָּה שְׁנֵאמַר לְאַהֲרֹן לְהִנָּאֲתוֹ וּלְתוֹעֲלָתוֹ כְּדִי לְכַפֵּר עַל חַטָּאוֹ, עַל הַהוּא עֵגֶל דְּאִיהוּ גְרָים לִזְוֵן לְיִשְׂרָאֵל עַל אוֹתוֹ חַטָּא הַעֲגַל שֶׁהוּא גֵרַם לְיִשְׂרָאֵל, וְעַל דָּא פְּתִיב בְּמִשָּׁה וְעַל כֵּן כָּתוּב בְּמִשָּׁה קַח לְךָ דְּהֵינְנוּ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֲלִתָךְ, וְכֵן אוּקְמוּהּ וְכֵן פִּירְשׁוּ חַז"ל בְּמִס' נְדָרִים דָּף ל"ח ע"א, בְּפִסְלָא לְךָ מַה שָׁאמַר לוֹ הַקַּב"ה פִּסַּל לְךָ שְׁנֵי לְחוֹת אַבְנִים, מִהֵהוּא פְּסוּלַת דְּלוּחַ אַבְנָא נְתַעֲשֵׁר מִשָּׁה כִּי מִפְּסוּלַת שֶׁל לוח האבן נְתַעֲשֵׁר מִשָּׁה, לְכֵן אָמַר פִּסַּל "לְךָ", פִּירוּשׁ לְהִנָּאֲתָךְ, אוּף הֵכָא לְךָ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְטוּבָתָךְ אִף כַּאֲן בַּקְטֹרֶת אָמַר לוֹ הַקַּב"ה קַח לְךָ, דְּהֵינְנוּ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְטוּבָתָךְ.

וְאָמַר עוֹד כִּי קְטֹרֶת קְשִׁיר קְשִׁירו הַקְטֹרֶת מִקְטֹרֶת קִשְׁרֵי הַפְּרָזוּפִים כְּלוֹמַר שְׁמִיחָדָם, נְהִיר נְהִירו וּמֵאִירָה אֹר גְּדוֹל, וְאַעְבְּרָא זוּהֵמָא וּמַעֲבַרְתָּ אֶת הַזוּהֵמָא דְּהֵינְנוּ אֶת אֲחִיזַת הַחַיּוֹנִים מִמַּלְכוּת, כִּי מֵאֹר הַגְּדוֹל שְׁמֵאִיר עַל יַד הַקְטֹרֶת נַחֲשָׁכּוֹת עֵינֵי הַחַיּוֹנִים וּנְפַרְדִּים מִמֶּנָּה, וְאִז ד' אֶתְעֵבִיד ה' הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא נְחִימָה ד' הַמּוֹרָה שֶׁהִיא דְּלָה וְעֵינָה, נַעֲשִׂית ה' אַחֲרוּנָה שֶׁל שֵׁם הַיּו"ה, וְאִז ה' אֶתְחַבְּרָא בּו' הַמַּלְכוּת מִתְחַבְּרָת וּמִתְיַחַדָּת עִם ז"א שֶׁהוּא סוּד אֹת ו' דָּשֵׁם הַיּו"ה, וְאַחַר כֵּן ו' סְלִיק וְאֶתְעֵטֵר בְּה' ו' דְּזו"א עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר בְּמוֹחִין מֵה' הַרְשָׁאוֹנָה דָּשֵׁם הַיּו"ה שֶׁהִיא אִימָא, כְּסוּד הַכְמוּז צַעֲטָרָה שְׁעַטְרָה לוֹ אֲמוֹ, וְלִזְרוּךְ הַמַּשְׁכָּת הַמוֹחִין לְז"א ה' אֶתְנַהֵיר בִּי אִימָא מֵאִירָה מֵאֹת י' דְּהַיּו"ה שֶׁהִיא אֲצָא, וְאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה קִשֵּׁר זֶה מִמַּטָּה לְמַעֲלָה עַד אֲצָא, אִז וְכִפְּאָ סְלִיק רַעֲיוּתָא

סֵלִיק רְעוּתָא לְאִין סוּף, וְהוּי פְּלָא קְשִׁירוּ חַד, וְאַתְעֵבִיד חַד קְשִׁירוּ
בְּרִזָּא חֲדָא, דְּאִיהוּ קְשָׂרָא עֲלָאָה דְכֻלָּא.

מִכְּפִאן וְלִהְלָאָה, בִּיּוֹן דְכֻלָּא אֶתְקִשְׂרָא בְּהַאי קְשָׂרָא, אֶתְעֵטֵר פְּלָא בְּרִזָּא
דְּאִין סוּף, וְרִזָּא דְשָׁמָא קְדִישָׁא אֶתְנַהִיר וְאַתְעֵטֵר בְּכָל סְטִרִין,
וְעֲלָמִין פְּלָהוּ בְּחֻדְוָה, וְאַתְנַהִירוּ בּוּצִינִין, וּמְזוּנִין וּבְרַכָּאן אֲשַׁתְּכַחוּ בְּכָל
עֲלָמִין, וְכֻלָּא בְּרִזָּא דְקִטְרַת, וְאִי זוּהֵמָא לָא אֶתְעֵבֵר, פְּלָא לָא אֶתְעֵבִיד,
דְכֻלָּא בְּהַאי תְּלִיָּא.

תָּא חֲזִי, קִטְרַת אִיהוּ קְדָמָאָה תְּדִיר קְדָם לְכֻלָּא, וּבְגִינֵי כֶּף עוֹבְדָא

מתוק מדבש

דְּאִין סוּף הַכֵּל עוֹלָה בְּרִזָּון לְאִין סוּף צ"ה, דְּהֵינּוּ שְׁכַל הַפְּרֻזִּים נְכַלִּים בְּאַרְיָן אֲנַפִּין
הַנִּקְרָא רִזָּון שְׂזוּ שׁוֹרֵשׁ כֹּל הַסְּפִירוֹת, כְּדִי שִׁיחָה אֹרֹךְ אִין סוּף מִתְּפַשֵּׁט כֹּל הָעוֹלָמוֹת עַל
יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת כֹּל הַפְּרֻזִּים, וְנַעֲלוֹתָם לְאַרְיָן אֲנַפִּין אִזּוּ וְהוּי בְּשָׂא קְשִׁירוּ חַד שֶׁסָּם הֵם
כֹּל הַפְּרֻזִּים קִשְׁרָא אֶחָד, וְאַתְעֵבִיד חַד קְשִׁירוּ בְּרִזָּא חֲדָא וְנַעֲשֶׂה קִשְׁרָא אֶחָד בְּסוּד
הָאֲחַדוֹת בְּאֹרֹךְ אִין סוּף צ"ה, דְּאִיהוּ קְשָׂרָא עֲלָאָה דְּכֻלָּא שֶׁהוּא קִשְׁרָא הַיּוֹמֵר גְּדוֹל וְעֲלִיּוֹן
מְכַל הַקְּשָׁרִים וְהַיְחוּדִים, שְׁאִין קִשְׁרָא יוֹמֵר גְּדוֹל מִמֶּנּוּ, כִּי כֹל הַפְּרֻזִּים מִתְּבַטְּלִים אֵלָיו,
וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַקְּטֹרֶת וְהַקְּטֹרֶת וְהַקְּטֹרֶת. (רמ"ק וּמְפַרְשִׁים)

מִכְּפִאן וְלִהְלָאָה בִּיּוֹן דְּכֻלָּא אֶתְקִשְׂרָא בְּהַאי קְשָׂרָא מִכָּאן וְלִהְלָאָה כִּיּוֹן שְׁכַל הַפְּרֻזִּים
נִתְקַשְׁרוּ בְּקִשְׁרָא הַזֶּה שֶׁל הָאִין סוּף צ"ה, אֶתְעֵטֵר בְּשָׂא בְּרִזָּא דְּאִין סוּף מִתְּעֵטֵר
הַכֵּל כְּלוֹמֵר כֹּל הַפְּרֻזִּים מִקְּבָלִים מוֹחִין בְּסוּד הָאֲרוֹת הָאֹרֹךְ אִין סוּף הַמְּאִיר בְּהֵם, וְרִזָּא
דְּשָׁמָא קְדִישָׁא אֶתְנַהִיר וְאַתְעֵטֵר בְּכָל סְטִרִין וְסוּד שֶׁסָּם הַקְּדוֹשׁ הוּי"ה שֶׁהוּא ז"א,
מְאִיר מִהַחֲכֵמָה, וּמִתְּעֵטֵר מִהַצִּינָה, כֹּל הוּי קְלוֹתָם שְׁלוֹ, וְעֲלָמִין בְּשָׂא בְּחֻדְוָה וְאִזּוּ כֹל
הָעוֹלָמוֹת הֵם בְּשִׁמְחָה, לְפִי שֶׁהָאֲרַת הַצִּינָה שְׂמִמְנָה נִמְשַׁכֵּת הַשְּׂמִיחָה מִתְּפַשֵּׁט כֹּל הָעוֹלָמוֹת,
כִּי כוֹלָם נִתְאַחְדוּ לְמַעְלָה, וְעַל יְדֵי זֶה וְאַתְנַהִירוּ בּוּצִינִין הַלִּירוּ וְנִתְקַחוּ הַנְּרוֹת שֶׁהֵם
הַדִּינִים, וּמְזוּנִין וּבְרַכָּאן אֲשַׁתְּכַחוּ בְּכָל עֲלָמִין וּמוֹנוֹת וּבְרַכּוֹת נִמְלָאִים כֹּל הָעוֹלָמוֹת,
מִגֵּד הַחֶסֶד שְׂמֵשׁ נִמְשָׁךְ שְׂפַע הַמוֹזוֹן וּפְרֻסָּה לְכֹל הַנִּמְלָאִים הַתְּחַתּוּנִים, וְכֻלָּא בְּרִזָּא
דְּקִטְרַת וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה בְּסוּד הַקְּטֹרֶת שֶׁמְעַבְרַת אֶת הַזוּהֵמָא, וְאִי זוּהֵמָא לָא אֶתְעֵבֵר
כִּי אִם הַזוּהֵמָא לָא הֵיטָה עוֹבְרַת עַל יְדֵי הַקְּטֹרֶת, בְּשָׂא לָא אֶתְעֵבִיד דְּכֻלָּא בְּהַאי
תְּלִיָּא כֹל אֵלּוּ הַיְחוּדִים לָא הֵיוּ נַעֲשִׂים כִּי הַכֵּל תְּלוּי בְּטֵהֲרַת הַמִּשְׁכָּן וְהַעֲבַרַת הַזוּהֵמָא.

תָּא חֲזִי, קִטְרַת אִיהוּ קְדָמָאָה תְּדִיר קְדָם לְכֻלָּא בָּא וְרָאָה הַקְּטֹרֶת הִיא הָרֵאשׁוֹנָה
תְּמִיד קוֹדֵם כֹּל הַקְּרַבְנוֹת, וּבְגִינֵי כֶּף עוֹבְדָא דְּקִטְרַת אֲצִטְרִיף לְאַקְדָּמָא לְצִלּוֹתָא

דְקַטְרַת אֶצְטְרִיף לְאֶקְדָּמָא לְצִלוֹתָא בְּשִׁירִין וְתוֹשֶׁבֶחָן, בְּגִין דְּכָל דָּא
 לֹא סְלָקָא, וְלֹא אֲתַתְּקֵן וְלֹא אֲתַקְשָׁר, עַד דְּאֲתַעְבֵּר זֹהֵמָא.

מַה פְּתִיב (ויקרא טו טו) וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ וְגו', בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתַּר וּמְפַשְׁעֵיהֶם
 לְכָל חַטָּאתָם, וְעַל דָּא בְּעֵינָן לְכַפְּרָא עַל קֹדֶשׁא, וְלֹאֲעַבְרָא זֹהֵמָא,
 וְלֹאֲתַדְפָּאָה קֹדֶשׁא, וְלִבְתַּר שִׁירִין וְתוֹשֶׁבֶחָן וְצִלוֹתֵין, כִּלְאֵי בְּדִקְאֲמָרְן.
 זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי, דְּהָא אֵינּוּן יִדְעִין
 לְתַקְנָא תְּקוּנָא דְלַעֲיִלָּא וְתַתָּא, בְּדַבְּעֵינָן לְתַקְנָא תְּקוּנָא מִתַּתָּא
 לְעֵילָא, עַד דְּאֲתַקְשָׁר כִּלְאֵי פְּחָדָא בְּקִשׁוּרָא חַד, בְּהֵהוּא קִטּוּרָא עֲלָאָה,
 כַּד בְּעֵינָן לְתַקְנָא תְּקוּנֵין דְלַתַּתָּא, בְּעֵינָן לְתַקְנָא בְּתַקְנָא דְאֲתוּוֹן רְשִׁימִין,
 דְּקֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא אֲתַקְרִי בְּהוּן.

מתוק מדבש

לכּן צריכים להקדים את מעשה הקטרת לתפלה, בְּשִׁירִין וְתוֹשֶׁבֶחָן ואפילו לשירות
 ותשבחות, בְּגִין דְּכָל דָּא לֹא סְלָקָא לְפִי שְׂכַל הַתְּפִלוֹת וְהַשִּׁירוֹת וְתַשְׁבַּחוֹת אֵינֵם עוֹלִים,
 וְלֹא אֲתַתְּקֵן וְלֹא אֲתַקְשָׁר עַד דְּאֲתַעְבֵּר זֹהֵמָא וְלֹא נַתְקִינֵם וְלֹא נִקְשְׁרִים הַיְחוּדִים עַד
 שְׁעוֹבֵר וְנִטְהַר הַזֹּהֵמָא עַל יַדֵי הַקְטָרֶת.

וראיה לדבר כי מה פְּתִיב ביום הכפורים וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ מטומאות בני ישראל
 בְּקִדְמִיתָא בתחילה צריך לכפר מטומאות בני ישראל, על ידי הקטרת שמעברת
 את הזוהמא, וְלִבְתַּר ואחר כך וּמְפַשְׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם שמתכפרים על ידי הקרבנות,
 וְעַל דָּא בְּעֵינָן לְכַפְּרָא עַל קֹדֶשׁא ועל כן צריכים לכפר תחילה על הקודש, וְלֹאֲעַבְרָא
 זֹהֵמָא וְלֹאֲתַדְפָּאָה קֹדֶשׁא ולהעביר את הזוהמא ולטהר את המקדש על ידי הקטרת,
 וְלִבְתַּר שִׁירִין וְתוֹשֶׁבֶחָן וְצִלוֹתֵין ואחר כך אומרים השירות ותשבחות והתפלות, שעל
 ידם מיחדים את כל העולמות, כִּלְאֵי בְּדִקְאֲמָרְן הכל כמו שאמרנו למעלה.

ומסיק דבריו ואמר זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי אשריהם ישראל
 בעולם הזה ובעולם הבא, דְּהָא אֵינּוּן יִדְעִין לְתַקְנָא תְּקוּנָא דְלַעֲיִלָּא וְתַתָּא
 כי הם יודעים לתקן מיקון שלמעלה ושלמטה, בְּדַבְּעֵינָן לְתַקְנָא תְּקוּנָא מִתַּתָּא לְעֵילָא
 כמו שנריכים לתקן את התיקונים מלמטה למעלה, כלומר מהמלכות עד הכתר, עַד
 דְּאֲתַקְשָׁר כִּלְאֵי פְּחָדָא בְּקִשׁוּרָא חַד בְּהֵהוּא קִטּוּרָא עֲלָאָה עד שמתקשר הכל יחד
 נקשר אחד באותו קשר העליון של הארץ אנפין, כי כַּד בְּעֵינָן לְתַקְנָא תְּקוּנֵין דְלַתַּתָּא
 כשאנו נריכים לתקן תיקונים שלמטה דהיינו מיקון ויחוד זעיר ונוקביה, בְּעֵינָן לְתַקְנָא
 בְּתַקְנָא דְאֲתוּוֹן רְשִׁימִין דְּקֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא אֲתַקְרִי בְּהוּן אז אנו נריכים לתקן
 במיקון האומיות הרשומות של השם הו"ה שהקב"ה נקרא בהם, כלומר שנריכים לתקן
 כל הפרטופים הנרמזים באומיות השם הו"ה.

מאמר סגולת אמירת הקטורת בצבור

(ב) אָמַר רַבִּי פְּרוּסְפָדַי, הָאֵי מָאן דְּמַדְפַּר בְּפּוּמִיָּה בְּבִתֵּי כְּנִסְיֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת, עֲנִינָא דְקַרְבְּנֵיָא וְתַקְרוּבְתָּא וַיְכּוּן בְּהוּ, בְּרִית פְּרוּתָהּ הוּא, דְּאֲנוּן מְלֹאכְיָא דְּמַדְפְּרִין חוּבִיָּה לְאַבְאָשָׁא לִיָּה, דְּלֹא יְכַלִּין לְמַעַבְדַּד לִיָּה אֲלִמְלָא טִיבוּ, וּמָאן יוֹכַח, הָאֵי פְּרָשְׁתָּא יוֹכַח, דְּכִיּוֹן דְּאָמַר וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אָנָּשִׁים נֹצְבִים עָלָיו, מָהוּ עָלָיו, לְעִינֵין בְּדִינִיָּה, פִּיּוֹן דְּחֻמָּא נִשְׁמַתָּא דְּצַדִּיקָיָא פְּךָ, מָה פְּתִיב וַיְמַהֵר אַבְרָהָם הָאֱהֱלָה וְגו', מָהוּ הָאֱהֱלָה, בֵּית הַמְדַרְשׁ, וּמָהוּ אוֹמַר מְהֵרִי שְׁלֹשׁ סָאִים, עֲנִין

מתוק מדבש

"מאמר סגולת אמירת הקטורת בצבור" ומבואר בו כי אמירת פרשת הקרבנות והקטורת בבתי כנסיות מכפרת על עונות האדם ומצלת אותו מן הדין. ואלוהו הנביא גילה כי הקב"ה כרת על כך ברית. ומביא מעשה נפלא שרבי אחא הציל כפר שלם מן המגפה על ידי שהורה להם לומר את פרשת הקטורת והקרבנות. ובסופו מבואר כי הגם שסגולת הקטורת היא לעצור את המשחית, אבל צריך מיד להתעורר ולעשות תשובה.

(מקור המאמר זוהר פרשת וירא נמדרש הנעלם דף ק ע"ב - קא ע"ג, וצנזאורינו ממוק מדנש כרך

ג עמ' טפד-טפח)

אָמַר רַבִּי פְּרוּסְפָדַי, הָאֵי מָאן דְּמַדְפַּר בְּפּוּמִיָּה בְּבִתֵּי כְּנִסְיֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת עֲנִינָא דְקַרְבְּנֵיָא מִי שְׁמֹזְכִיר בְּפִיו בְּבִתֵּי כְּנִסְיֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת עֲנִינֵי הַקְּרַבְנוֹת, וְתַקְרוּבְתָּא וְעִנֵּינֵי הַמְנַחֲת, וַיְכּוּן בְּהוּ וַיְכּוּן בְּהֵם, בְּרִית פְּרוּתָהּ הוּא דְּאֲנוּן מְלֹאכְיָא דְּמַדְפְּרִין חוּבִיָּה לְאַבְאָשָׁא לִיָּה נִכְרַתָּה בְּרִית עַל זֶה שְׁאוֹתֵם הַמְּלֹאכִים הַמְּמוֹנִים לְהַזְכִּיר עוֹנוֹת הָאָדָם לְהַרְעָ לּוֹ, דְּלֹא יְכַלִּין לְמַעַבְדַּד לִיָּה אֲלִמְלָא טִיבוּ שְׁלֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ רַע רַק טוֹב, וּמָאן יוֹכַח וּמִי מוֹכִיחַ עַל זֶה, הָאֵי פְּרָשְׁתָּא יוֹכַח זֹאת הַפְּרָשָׁה תוֹכִיחַ, דְּכִיּוֹן דְּאָמַר וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אָנָּשִׁים נֹצְבִים עָלָיו הֵינֵנו ג' מְלֹאכִים הַמְּמוֹנִים לְהַזְכִּיר עוֹנוֹת הָאָדָם, מָהוּ עָלָיו הֵלֵא לֹא עֲמַדוּ עָלָיו אֲלֵא אֲצֵלוּ, לְעִינֵין בְּדִינִיָּה אֲלֵא עָלָיו פִּירוּשׁוֹ לְעִינֵין בְּדִינוּ, פִּיּוֹן דְּחֻמָּא נִשְׁמַתָּא דְּצַדִּיקָיָא פְּךָ כִּיּוֹן שְׁרוּאָה נִשְׁמַת הַצַּדִּיק כֵּךְ, מָה פְּתִיב, וַיְמַהֵר אַבְרָהָם שְׁרוּמוֹ עַל הַנִּשְׁמָה, הָאֱהֱלָה וְגו' וּמְפָרֵשׁ מָהוּ הָאֱהֱלָה הֵינֵנו בֵּית הַמְדַרְשׁ, וּמָה שְׁכַתוּב אֵל שְׁרָה פִירוּשׁ אֵל הַגּוֹף הַנִּקְרָא שְׁרָה, וְרַצָּה לֹמַר שֶׁהַנִּשְׁמָה מְעוֹרַרַת אֵת הַגּוֹף, וּמָהוּ אוֹמַר הַנִּשְׁמָה אֵל הַגּוֹף מְהֵרִי שְׁלֹשׁ סָאִים פִּירוּשׁ הוּא עֲנִין

הַקְרִבֹת, וְנִשְׁמְתָא מִתְפֹּנֹת בְּהוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵל הַבֶּקֶר רֵץ אֲבָרְהָם, וּכְדִין נִיחָא לְהוּ וְלֹא יִכְלִין לְאַבְרָשָׁא לִיה.

רַבִּי פְּנִחָס פִּתַח קָרָא, דְכְּתִיב (במדבר י"א) וְהִנֵּה הַחֵל הַגִּגֵּף בָּעַם, וּכְתִיב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְגו', וּכְתִיב וּתְעַצֵּר הַמַּגֵּפָה, כְּתִיב הֲכָא מְהֵרָה, וּכְתִיב הֲתָם מְהֵרִי שְׁלֹשׁ סָאִים, מַה לְהֵלֵן קָרְבָן לְאַשְׁתֹּזְבָא, אִף כָּאן קָרְבָן לְאַשְׁתֹּזְבָא.

אָמַר רַבִּי פְּנִחָס, זְמַנָּא חֲדָא הוּינָא אֲזִלִּי בְּאַרְחָא, וְעֲרַעִית בֵּיה בְּאַלְיָהוּ, אֲמִינָא לִיה לִימָא לִי מֵר מְלָה דְמַעְלִי לְבְרִייתָא, אָמַר לִי קָיִים גְּזֵר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעָאלוּ קָמִיה כָּל אֵלִין מְלֹאכֵיָא דְמִמְנָן לְאַדְפְּרָא חוּבֵי דְבֵר נֶשׁ, דִּי בְּעֵדְנָא דִּידְפְּרוּן בְּנֵי אֲנָשָׁא קָרְבְּנֵיָא דְמַנִּי מִשָּׂה, וְשׁוּי

מתוק מדבש

הַקְרִבֹת והמנחות, שצריך לעסוק בהם, וְנִשְׁמְתָא מִתְפֹּנֹת בְּהוּ והנשמה מכוונת בהם כאילו הקריבתם בבית המקדש, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵל הַבֶּקֶר רֵץ אֲבָרְהָם פִּירוּשׁ לעסוק בענין הקרבנות, וּכְדִין נִיחָא לְהוּ ואז נח להם להמלאכים ומסתלקים מעליו, וְלֹא יִכְלִין לְאַבְרָשָׁא לִיה ולא יכולים להרע לו. (רמ"ק ומפרשים)

רַבִּי פְּנִחָס פִּתַח קָרָא לפרש שהזכרת הקרבנות מכפרת על עונות האדם ומצלת אותו מן העונשים כעין הזכרת הקטורת, דְכְּתִיב וְהִנֵּה הַחֵל הַגִּגֵּף בָּעַם, וּכְתִיב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְגו' והולך מהרה, וּכְתִיב וּתְעַצֵּר הַמַּגֵּפָה, הנה נלמוד כאן גזרה שוה, כְּתִיב הֲכָא מְהֵרָה והולך מהרה אל העדה, וּכְתִיב הֲתָם מְהֵרִי שְׁלֹשׁ סָאִים, מַה לְהֵלֵן קָרְבָן לְאַשְׁתֹּזְבָא כמו שאצל אהרן היתה הקטורת קרבן להנצל מהמגפה, אִף כָּאן קָרְבָן לְאַשְׁתֹּזְבָא אִף כָּאן בא הכתוב לרמוז שעל ידי העסק בפרשת הקרבנות מתכפרים עונותיו של אדם וניצול מהמקטרגים עליו. (מפרשים)

אָמַר רַבִּי פְּנִחָס, זְמַנָּא חֲדָא הוּינָא אֲזִלִּי בְּאַרְחָא וְעֲרַעִית בֵּיה בְּאַלְיָהוּ פעם אחת הייתי הולך בדרך ופגשתי באליהו הנביא, אֲמִינָא לִיה לִימָא לִי מֵר מְלָה דְמַעְלִי לְבְרִייתָא אמרתי לו יאמר לי אדוני דבר המועיל לבריות, אָמַר לִי קָיִים גְּזֵר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אמר לי ברית כרת הקב"ה, וְעָאלוּ קָמִיה כָּל אֵלִין מְלֹאכֵיָא דְמִמְנָן לְאַדְפְּרָא חוּבֵי דְבֵר נֶשׁ ונכנסו לפניו כל המלאכים הממונים להזכיר עונות בני אדם ולקטרג עליהם, ואמר להם הקב"ה דִּי בְּעֵדְנָא דִּידְפְּרוּן בְּנֵי אֲנָשָׁא קָרְבְּנֵיָא דְמַנִּי מִשָּׂה שבזמן שיזכירו בני אדם את הקרבנות שצוה משה בתורה, וְשׁוּי לְבִיָּה וְרַעוּתִיהָ בְּהוּ

לְבִיָּה וּרְעוּתֶיהָ בָּהוּ, דְּכֻלְהוּ יְדַכְּרוּן לִיָּה לְטַב, וְעוֹד, בְּעֵדְנָא דִּיעֲרַע מוֹתָנָא
 בְּבִנְי אַנְשָׁא, קְיִימָא אֲתַגְזֹר, וְכַרוּזָא אַעֲבַר עַל כָּל חִילָא דְשִׁמְיָא, דְּאִי
 יִיעֲלוּן בְּנוֹהֵי בְּאַרְעָא בְּכַתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְכַתִּי מְדַרְשׁוֹת, וְיִימְרוּן בְּרַעוּת נַפְשָׁא
 וְלִבָּא עֲנִינָא דְקַטְרַת בּוּסְמִין דְּהוּוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, דִּיתַבְטַל מוֹתָנָא מִנְיִיהוּ.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בּוֹא וּרְאֵה מַה פְּתִיב, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת
 הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטֹרֶת, אָמַר לוֹ אֶהְרֹן
 לְמָה, אָמַר פִּי יִצָּא הַקָּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה וְגו', מַה פְּתִיב וַיִּרְץ אֶל תּוֹךְ
 הַקֶּהֱל וְהִנֵּה הַחַל הַנֶּגֶף בָּעַם, וּכְתִיב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים
 וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה, וְלֹא יָכִיל מִלְּאָכָא דְמַחְבְּלָא לְשִׁלְטָאָה וְנִתְבַטְּלָה מוֹתָנָא.
 רַבִּי אַחָא אָזַל לְכַפֵּר טְרִשָׁא, אֲתָא לְגַבִּי אוּשְׁפִיזִיָּה, לְחִישׁוּ עָלֶיהָ כָּל
 בְּנֵי מְתָא, אָמְרוּ גַבְרָא רַבָּא אֲתָא הָכָא נְזִיל לְגַבִּיָּה, אָתוּ לְגַבִּיָּה,

מתוק מדבש

ושם לבו ורצונו לכוין בהם, דְּכֻלְהוּ יְדַכְּרוּן לִיָּה לְטַב שכל המקטרגים יזכירו אז אותו
 לטוב ולחסד ולרחמים. וְעוֹד אמר לי אליהו הנביא, בְּעֵדְנָא דִּיעֲרַע מוֹתָנָא בְּבִנְי אַנְשָׁא
 כִּי בּוֹמֵן שְׁתַּקְרָה מִגַּפָּה בְּבִנְי אָדָם ח"ו, קְיִימָא אֲתַגְזֹר ברית כרת הקב"ה, וְכַרוּזָא אַעֲבַר
 עַל כָּל חִילָא דְשִׁמְיָא וְכַרוּז עַבְר בֵּין כָּל צְבָא הַשָּׁמַיִם כְּדִי שִׁידְעוּ זֹאת גַּם מִלֵּאכִי חִבְלָה,
 דְּאִי יִיעֲלוּן בְּנוֹהֵי בְּאַרְעָא בְּכַתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְכַתִּי מְדַרְשׁוֹת שאם יכנסו בניו של מקום
 ב"ה שבארץ התחתונה בכתי כנסיות ובכתי מדרשות, וְיִימְרוּן בְּרַעוּת נַפְשָׁא וְלִבָּא עֲנִינָא
 דְקַטְרַת בּוּסְמִין דְּהוּוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ בְּרַצוֹן הַנֶּפֶשׁ וְהַלֵּב עֲנִינֵי קְטוֹרֶת הַסַּמִּים
 שֶׁהַקְטִירוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בּוֹמֵן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הִיא קִיִּים, דִּיתַבְטַל מוֹתָנָא מִנְיִיהוּ שְׁעַל יְדֵי
 זֶה תַּתְבַּטַּל הַמַּגֵּפָה מֵהֶם. (מִפְרָשִׁים)

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בּוֹא וּרְאֵה מַה פְּתִיב, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן, קַח אֶת הַמַּחְתָּה
 וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטֹרֶת, אָמַר לוֹ אֶהְרֹן לְמָה שְׂאֵל אֶהְרֹן
 מִמֶּשֶׁה לְמָה זֶה, אָמַר מֹשֶׁה פִּי יִצָּא הַקָּצֶף מִלִּפְנֵי ה' וְגו', מַה פְּתִיב, וַיִּרְץ אֶל
 תּוֹךְ הַקֶּהֱל וְהִנֵּה הַחַל הַנֶּגֶף בָּעַם, וּכְתִיב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר
 הַמַּגֵּפָה, וְלֹא יָכִיל מִלְּאָכָא דְמַחְבְּלָא לְשִׁלְטָאָה וְנִתְבַטְּלָה מוֹתָנָא שְׁעַל יְדֵי הַקְטוֹרֶת
 נִחַלַּשׁ כַּחוּ וְלֹא הִיא יְכוּלָּה עוֹד מִלֵּאךְ הַמִּשְׁחִית לְשִׁלוֹט וְנִתְבַטְּלָה הַמַּגֵּפָה, הִיא הַקְטוֹרֶת
 מִבְּטַלֶּת אֶת הַמַּגֵּפָה. (מִפְרָשִׁים)

רַבִּי אַחָא אָזַל לְכַפֵּר טְרִשָׁא רַבִּי אַחָא הֵלַךְ לְכַפֵּר טְרִשָׁא, אֲתָא לְגַבִּי אוּשְׁפִיזִיָּה בֵּא
 לְאִכְסִיָּא שְׁלוּ, לְחִישׁוּ עָלֶיהָ כָּל בְּנֵי מְתָא הַתְּלַחֲשׁוּ עֲלֵיו כָּל בְּנֵי הָעִיר, אָמְרוּ
 גַבְרָא רַבָּא אֲתָא הָכָא נְזִיל לְגַבִּיָּה אִמְרוּ אָדָם גְּדוּל בֵּא לְכַאן נִלְךְ אֵלָיו, אָתוּ לְגַבִּיָּה,

אָמְרוּ לִיָּה לֹא חָס עַל אוֹבְדָנָא, אָמַר לְהוּ מְהוּ, אָמְרוּ לִיָּה דְאִית שְׁבַעָה יוֹמִין דְּשָׂאֲרֵי מוֹתָנָא בְּמֵאָתָא, וְכָל יוֹמָא אֶתְתַּקֵּף וְלֹא אֶתְבַּטַּל, אָמַר לְהוּ גִזִּיל לְבֵי כְנֻשְׁתָּא וְנִתְבַּע רַחֲמֵי מִן קָדָם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד דְּהוּ אֶזְלִי, אָתוּ וְאָמְרוּ פְּלוֹנֵי וּפְלוֹנֵי מִיתוּ, וּפְלוֹנֵי וּפְלוֹנֵי נְטוּ לְמוֹת, אָמַר לְהוּ רַבִּי אַחָא, לִית עֵתָא לְקִיּוּמָא הָכִי, דְּשַׁעְתָּא דְּחִיקָא, אֲבָל אֶפְרִישׁוּ מְנֻכּוֹן אַרְבַּעִין בְּנֵי נְשָׂא מֵאֲנוּן דְּזַפְאִין יִתִּיר, עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה לְאַרְבַּעָה חוּלְקִין, וְאָנָּא עִמְכוֹן, עֲשֶׂרָה לְזוּוּיִיתָא דְּמֵאָתָא, וְעֲשֶׂרָה לְזוּוּיִיתָא דְּמֵאָתָא, וְכֵן לְאַרְבַּע זוּוּיִיתָא דְּמֵאָתָא, וְאָמְרוּ בְּרַעוּת נַפְשָׁכוֹן עֲנִינָא דְּקִטְרַת בּוֹסְמִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵב לְמִשָּׁה, וְעֲנִינָא דְּקִרְבָּנָא עֲמִיה. עֲבַדוּ פֶּן תֵּלַת זְמַנִּין, וְאֶעְבְּרוּ בְּכָל מֵאָתָא לְאַרְבַּע זוּוּיִיתָא, וְהוּ אָמְרִין פֶּן, לְבַתֵּר אָמַר לְהוּ גִזִּיל לְאַנּוּן דְּאוּשִׁיטוּ לְמִימַת, וְאֶפְרִישׁוּ

מתוק מדבש

אָמְרוּ לִיָּה לֹא חָס עַל אוֹבְדָנָא בָּאו אַלִּיו וְאִמְרוּ לוּ וְכִי אֵינְךָ חָס עַל שְׁאֲנוּ נֹאבְדִים וּמִתִּים, אָמַר לְהוּ מְהוּ אִמַר לְהֵם עַל יְדֵי מְהוּ, אָמְרוּ לִיָּה דְאִית שְׁבַעָה יוֹמִין דְּשָׂאֲרֵי מוֹתָנָא בְּמֵאָתָא אִמְרוּ לוּ כְּכַר שְׁבַעָה יָמִים שְׁהִתְחִילָה מִגַּפָּה בְּעִיר, וְכָל יוֹמָא אֶתְתַּקֵּף וְלֹא אֶתְבַּטַּל וְכָל יוֹם מִתְגַּבְרַת יוֹתֵר וְאִינָה מִתְבַּטַּלַת, אָמַר לְהוּ, גִזִּיל לְבֵי כְנֻשְׁתָּא וְנִתְבַּע רַחֲמֵי מִן קָדָם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִמַר לְהֵם גַּלְךָ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְנִבְקַשׁ רַחֲמִים מִלְּפָנֵי הַקַּב"ה, וְנִתְכַּוִּין לְהַחֲזִירֵם שֵׁם בְּתֻשׁוּבָה, עַד דְּהוּ אֶזְלִי, אָתוּ וְאָמְרוּ פְּלוֹנֵי וּפְלוֹנֵי מִיתוּ וּפְלוֹנֵי וּפְלוֹנֵי נְטוּ לְמוֹת עַד שְׁהִיו הוֹלְכִים בָּאו וְאִמְרוּ עַל כְּמָה אֲנִישׁים שְׁמָתוּ וְעַל כְּמָה שְׁהֵם נוֹטִים לְמוֹת, אָמַר לְהוּ רַבִּי אַחָא, לִית עֵתָא לְקִיּוּמָא הָכִי דְּשַׁעְתָּא דְּחִיקָא אֵין הַעַת עַתָּה לְעִמוּד וְלְהַתְּפַלֵּל כִּי הַשַּׁעָה דְּחוּקָה וְצָרִיךְ לְעִסּוּק בְּעִנִּין הַקְּטוּרַת לְבַטֵּל הַמְּגַפָּה, אֲבָל אֶפְרִישׁוּ מְנֻכּוֹן אַרְבַּעִין בְּנֵי נְשָׂא מֵאֲנוּן דְּזַפְאִין יִתִּיר אֲבָל תְּפָרִישׁוּ מִכֶּם אַרְבַּעִים אֲנִישִׁים מֵאוֹתָם שְׁהֵם הַצְּדִיקִים בְּיוֹתֵר, עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה לְאַרְבַּעָה חוּלְקִין וְאָנָּא עִמְכוֹן וְיִתְחַלְקוּ עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה אֲנִישִׁים לְד' חֻלְקִים וְאִנִּי עִמְכֶם, עֲשֶׂרָה לְזוּוּיִיתָא דְּמֵאָתָא וְעֲשֶׂרָה לְזוּוּיִיתָא דְּמֵאָתָא וְכֵן לְאַרְבַּע זוּוּיִיתָא דְּמֵאָתָא לְכָל אַחַת מִד' זוּיֹת הַעִיר עֲשֶׂרָה אֲנִישִׁים, וְאָמְרוּ בְּרַעוּת נַפְשָׁכוֹן עֲנִינָא דְּקִטְרַת בּוֹסְמִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵב לְמִשָּׁה וְתֵאמְרוּ בְּרַצוֹן וּבְכֹונַת נַפְשָׁכֶם עֲנִינֵי קְטוּרַת הַסְּמִים שְׁהַקַּב"ה צוּה לְמִשָּׁה, וְעֲנִינָא דְּקִרְבָּנָא עֲמִיה וְאַחַר אִמִּירַת הַקְּטוּרַת תֵּאמְרוּ גַם עֲנִינֵי הַקְּרַבְנוֹת.

עֲבַדוּ פֶּן תֵּלַת זְמַנִּין עֲשׂוּ כֵן שְׁאִמְרוּ פִּרְשַׁת הַקְּטוּרַת וְהַקְּרַבְנוֹת ג' פְּעַמִּים, וְאֶעְבְּרוּ בְּכָל מֵאָתָא לְאַרְבַּע זוּוּיִיתָא וְהוּ אָמְרִין פֶּן וְעִבְרֵרוּ בְּכָל ד' זוּיֹת הַעִיר וְאִמְרוּ כֵן, לְבַתֵּר אָמַר לְהוּ גִזִּיל לְאַנּוּן דְּאוּשִׁיטוּ לְמִימַת אַחַר כֵּךְ אִמַר לְהֵם, גַּלְךָ לְאוֹתָם הַנוֹטִים

מִנִּיכּוֹ לְבִתְיָהוֹן וְאָמְרוּ כְּדִין, וְכֵד תְּסִימוּ תַמְרוֹן אֶלֶין פְּסוּקֵינָא, וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ וְגו' וַיִּקַּח אֶהְרֹן וְגו'
וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וְגו', וְכֵן עֲבָדוּ וְאִתְבַּטְּלוּ מִנִּיחּוּ.

שָׁמְעוּ הָהוּא קָלָא דְאָמַר, סִתְרָא סִתְרָא, קַמֵּיתָא אוּחִילוּ לְעֵילָא, דְהָא
דִּינָא דְשִׁמְיָא לָא אֲשַׁרֵּי הֶכָא, דְהָא יָדְעֵי לְבִטְלָא לִיָּה, חֲלַשׁ
לְבִיָּה דְרַבֵּי אַחָא, אֲדַמּוּף, שָׁמַע דְאָמְרֵי לִיָּה, פַּד עֲבַדְתָּ דָא, עֲבִיד דָא,
זֵיל וְאִימָא לֹון דִּיחִזְרוֹן בְּתַשׁוּבָה, דְחִיבִין אַנוּן קַמָּאֵי, קָם וְאַחְזֹר לְהוּ
בְּתַשׁוּבָה שְׁלִימָתָא, וְקַבִּילוּ עַלֵייהוּ דְלָא יִתְבַּטְּלוּן מְאוּרֵייתָא לְעֵלָם,
וְאַחֲלִיפוּ שְׁמָא דְקַרְתָּא וְקַארוֹן לָהּ מְאֵתָא מַחְסִיָּא.

מתוק מדבש

למות, וְאִפְרִישׁוּ מִנִּיכּוֹ לְבִתְיָהוֹן וְאָמְרוּ כְּדִין ותפרישו מכם אנשים שילכו לבתיהם
וגם שם יאמרו כן כמו שאמרנו, וְכֵד תְּסִימוּ תַמְרוֹן אֶלֶין פְּסוּקֵינָא וכאשר תסיימו
תאמרו אלו הפסוקים וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ וְגו',
וַיִּקַּח אֶהְרֹן וְגו' וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וְגו', וְכֵן עֲבָדוּ וְאִתְבַּטְּלוּ מִנִּיחּוּ וכן עשו
ונתבטלה המגפה מהם. (רמ"ק ומפרשים)

שָׁמְעוּ הָהוּא קָלָא דְאָמַר סִתְרָא סִתְרָא שמעו קול שאמר סודי סודות נתגלה כאן,
קַמֵּיתָא אַנְחִילוּ לְעֵילָא (ס"ג הנפש דוד) סוד זה הנחילוהו מימי קדם למעלה,
רצה לומר הוא הסוד שגלה מלאך המות למשה רבינו כשעלה לשמים לקבל התורה
שהקטורת מבטלת את המגפה, והוא כנחלה לישראל שלא ישתנה לעולם, דְהָא דִּינָא
דְשִׁמְיָא לָא אֲשַׁרֵּי הֶכָא דְהָא יָדְעֵי לְבִטְלָא לִיָּה כי דין השמים אינו שורה כאן כי
יודעים לבטל אותו, חֲלַשׁ לְבִיָּה דְרַבֵּי אַחָא נחלש לבו של רבי אחא לפי שבטל את
הגזרה בכחו ולא החזירם בתשובה בתחלה, אי נמי שנתגרו בו החיצונים על שהתריס
כנגדם, אֲדַמּוּף שָׁמַע דְאָמְרֵי לִיָּה פַּד עֲבַדְתָּ דָא עֲבִיד דָא נתנמנם רבי אחא ושמע
שאמרו לו כמו שעשית זאת לבטל מהם המגפה עשה גם זאת, זֵיל וְאִימָא לֹון דִּיחִזְרוֹן
בְּתַשׁוּבָה דְחִיבִין אַנוּן קַמָּאֵי לך ואמור להם שיחזרו בתשובה כי חטאים הם לפני,
קָם וְאַחְזֹר לְהוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלִימָתָא קָם והחזיר אותם בתשובה שלימה, וְקַבִּילוּ עַלֵייהוּ
דְלָא יִתְבַּטְּלוּן מְאוּרֵייתָא לְעֵלָם וקבלו עליהם שלא יתבטלו מלמוד התורה לעולם,
וְאַחֲלִיפוּ שְׁמָא דְקַרְתָּא וְקַארוֹן לָהּ מְאֵתָא מַחְסִיָּא והחליפו שם העיר וקראו לה
מאתא מחסיא על שם שהקב"ה חס עליהם (וזה היה נאמן ישראל ואין זה מתא מחסיא שנצנל,
ולכן נקרא לעיל דף ע"ג ע"ב כפר טרשא שלא להחליפו צעיר שנצנל). (רמ"ק ומפרשים)

מאמר מעלת אמירת הקטורת בתפלה

(ג) ומדסליקת לאף אתקרי קטרת, הָדָא הוּא דְכְתִיב (דברים לג י) יְשִׁימוּ קטורה באַפֶּךָ, וְלִית דְּבִטִיל מוֹתְנָא בְּעֵלְמָא בְּקִטְרַת, דְּאִיהוּ קְשׁוּרָא דְדִינָא בְּרַחֲמֵי, עִם רִיחַ נִיחּוּחַ בְּאָף, תְּרַגּוּם דְּקִשְׁר קִטְרֵו, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַפְּאָה חוּלְקָנָא דְרִוּוּחָנָא מְלִין סְתִימִין בְּאַתְגְּלִיָּא. עוֹד אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְּבַתַּר דְּצִלוֹתָא אִיהִי בְּקַרְבְּנָא, מֵאֵן דְּיִימָא פְטוּם הַקְטָרַת בְּתַר תְּהִלָּה לְדוֹד, בְּטִיל מוֹתְנָא מִבֵּיתָא.

מתוק מדבש

"מאמר מעלת אמירת הקטורת בתפלה" ומבואר בו כי הקטורת מקשרת את הדינים ברחמים, והאומרה אחר תפלת העמידה בשחרית נחשב לו כאילו הקטיר קטרת בבית המקדש, ומבטל מיתה מביתו.

(מקור המאמר זוהר פרשת פנחס צרעיא מהימנא דף רכז ע"א, וצנזאורינו מתוק מדבש כחך יד עמ' קנט-קס)

ומדסליקת לאף אתקרי קטרת ומעת שעלה העשן לאף של ז"א ונמתק שם נקרא קטרת, הָדָא הוּא דְכְתִיב זהו שכתוב יְשִׁימוּ קטורה באַפֶּךָ ואז הקטרת מבטלת את כל הדינים, ואמר וְלִית דְּבִטִיל מוֹתְנָא בְּעֵלְמָא בְּקִטְרַת ואין דבר שיבטל את המגפה מן העולם כמו הקטרת, דְּאִיהוּ קְשׁוּרָא דְדִינָא בְּרַחֲמֵי שהיא מקשרת את הדין ברחמים וממתיקה אותו, עִם רִיחַ נִיחּוּחַ בְּאָף עם הריח הניחוח שהוא מצד הימין של האף, כי שאר דברים העולים מן הימין על ידי מצות גמילות חסדים ושאר מצות, אינם מתקנים כראוי, מפני שאפשר שלא יוכלו מימי חסד לבטל אש הגבורה, אבל על ידי הקטרת, הגבורה ממש מתעוררת בעשן להקשר בריח שבימין, לעורר את היחוד והרחמים, ואמר כי תְּרַגּוּם דְּקִשְׁר קִטְרֵו התרגום של קשר הוא קטירו לשון קטרת, הרי שעצם שם קטרת מורה על קשירת הדין ברחמים, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַפְּאָה חוּלְקָנָא דְרִוּוּחָנָא מְלִין סְתִימִין בְּאַתְגְּלִיָּא אשרי חלקינו שהרווחנו דברים סתומים להבין אותם בגלוי.

עוֹד אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עוד אמר המאור הקדוש שהוא רבי שמעון, דְּבַתַּר דְּצִלוֹתָא אִיהִי בְּקַרְבְּנָא מאחר שהתפלה היא חשובה כהקרבת הקרבן, לכן מֵאֵן דְּיִימָא פְטוּם הַקְטָרַת בְּתַר תְּהִלָּה לְדוֹד מי שיאמר פטום הקטרת אחר תהלה לדוד שאומרים אחר תפלת העמידה, נחשב לו כאילו הקטיר קטרת בבית המקדש, והיא פועלת בסגולה לבטל את המגפה, לכן בְּטִיל מוֹתְנָא מִבֵּיתָא הוא מבטל את המגפה מן הבית, וממשכת כל מיני השפעות טובות. (רמ"ק ומפרשים)

מאמר תכון תפילתי קטורת לפניך

(ד) פֶּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה וְאָמַר, (תהלים קמ"ב) תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ מִשָּׂאת פְּפִי מִנְחַת עֶרֶב, אֲמָאֵי מִנְחַת עֶרֶב, וְלֹא צְלוֹתָא דְצַפְרָא, דְּלֹא כְּתִיב תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי בִּבְקָר.

אֲלֵא הֵכִי אֶתְמַר, תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ, דְּקְטֹרֶת לֹא אֶתְיָא אֲלֵא עַל חֲדוּהָ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי כו ט) שְׁמֹן וְקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב, וְעַל דָּא פְּהֵנָּא פִּד אֲדִלִּיק בּוּצִינִין הוּהוּ מְקַרִּיב קְטֹרֶת, פְּמָה דָּאֵת אָמַר (שמות ל ז) בְּהִטִּיבוּ אֶת הַנְּרוֹת יִקְטִירְנָהּ, וּבַהֲעֵלוֹת אֶהְרֵן אֶת הַנְּרוֹת בֵּין הָעֶרְפִּים יִקְטִירְנָהּ, בְּצַפְרָא עַל חֲדוּהָ, דְשַׁעְתָּא גְרִים, בְּרַמְשָׁא לְמַחְדֵּי סֵטֵר שְׂמָאֵלָא, וְהֵכִי אֶתְחַזִּי, וְלַעֲלֵם לֹא אֶתִּי אֲלֵא עַל חֲדוּהָ.

מתוק מדבש

"מאמר תכון תפילתי קטורת לפניך" ומבואר בו כי הקטורת ממתקת את הדינים וגורמת שמחה ויחוד, ועל כן יש להיזהר באמירתה בפרט בזמן המנחה שאז זמן הדינים.

(מקור המאמר זוהר פרש"י וימי דף רל ע"א, ונצי"אורינו מסוק מדנש כרך ד עמ' תקמ"ג-ד)

פֶּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה וְאָמַר לפרש מה שאמר דוד תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ תהיה תפילתי נכונה לפניך כהקטרת קטורת, מִשָּׂאת פְּפִי מִנְחַת עֶרֶב מה שאני נושא כפי אליך בתפלה תחשב כמנחת ערב, כלומר שתקבל תפילתי כמו שאתה מקבל את תפלת המנחה שהיא בערב, ולכן מקשה אֲמָאֵי מִנְחַת עֶרֶב למה אמר מנחת ערב וְלֹא צְלוֹתָא דְצַפְרָא ולא אמר כתפלת הבקר, ועוד דְּלֹא כְּתִיב תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי בִּבְקָר שהרי לא כתוב תכון תפילתי בבקר שתהיה מנחת הערב דבר והפכו.

ומתוך אֲלֵא הֵכִי אֶתְמַר אלא כך למדנו תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ נקט דוקא קטורת דְּקְטֹרֶת לֹא אֶתְיָא אֲלֵא עַל חֲדוּהָ שהקטורת לא באה אלא על שמחה דהיינו על המתקת הדינים הגורמת שמחה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב שְׁמֹן וְקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב ריח שמן אפרסמון וריח קטורת משמחין לב, וְעַל דָּא פְּהֵנָּא פִּד אֲדִלִּיק בּוּצִינִין הוּהוּ מְקַרִּיב קְטֹרֶת ועל כן כשהדליק הכהן את נרות המנורה היה מקטיר את הקטורת, כי שמן הוא נֶאֱמַר וקטורת היא נְאִימָא, וכמו שֶׁאֵזָא וְאֵמָא כַּדָּא שְׂרִיין וְלֹא מִתְפַּרְשִׁין לְעוֹלָם, לכן היה נֶרִיךְ הִכָּן לְחַזְרָא הַלְקַת הַנְּרוֹת נִשְׁמַן עַס הַקְטֹרֶת הַקְטוּרָה, פְּמָה דָּאֵת אָמַר בְּהִטִּיבוּ אֶת הַנְּרוֹת יִקְטִירְנָהּ, וּבַהֲעֵלוֹת אֶהְרֵן אֶת הַנְּרוֹת בֵּין הָעֶרְפִּים יִקְטִירְנָהּ, ומפרש בְּצַפְרָא עַל חֲדוּהָ דְשַׁעְתָּא גְרִים בבקר הקטיר את הקטורת על השמחה כי השעה שהיא שעת התעוררות החסד גרמה השמחה, בְּרַמְשָׁא לְמַחְדֵּי סֵטֵר שְׂמָאֵלָא וְהֵכִי אֶתְחַזִּי בערב הקטיר הקטורת לשמח ולהמתיק את צד השמאל וכן ראוי לעשות, וְלַעֲלֵם לֹא אֶתִּי אֲלֵא עַל חֲדוּהָ ולעולם לא באה הקטורת אלא על שמחה להמתיק הדינים.

וְתָא חֲזִי קְטֹרֶת מְקַשֵּׁר קְשָׁרִין, וְאַחִיד לְעִילָא וְתַתָּא, וְדָא אַעְבַּר מוֹתָא וְקִטְרוּגָא וְרוּגְזָא דְלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה בְּעֵלְמָא, כְּמָה דְכְּתִיב (במדבר יז מו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן, קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ, וְשִׁים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה וְגו', לְבַתֵּר דָּא כְּתִיב וַיִּרְץ וְגו', וַיִּכְפֹּר עַל הָעַם, וְכְתִיב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמָּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה, בְּגִין דְלָא יִכְלִין כָּל סְטָרִין בִּישִׁין וְכָל מְקִטְרָגִין לְמִיקָם קָמִי קְטֹרֶת, וְעַל דָּא אִיהוּ חֲדוּה דְכֻלָּא וְקִשׁוּרָא דְכֻלָּא.

וּבְשַׁעְתָּא דְמִנְחָה דְדִינָא שְׁרִיא בְּעֵלְמָא, אַתְפּוּין דְדוּד בְּהֵוּא צְלוֹתָא, דְכְּתִיב תְּפוּן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ וְגו', וְהֵאִי צְלוֹתָא דְסָלִיק יַעֲבַר רוּגְזָא דְדִינָא קְשִׁיא דְשְׁלִיט הַשְׁתָּא בְּהֵאִי זְמָנָא, בְּהֵוּא קְטֹרֶת דְדַחֵי וְאַעְבַּר קָמִיהָ כָּל רוּגְזָא וְכָל קִטְרוּגָא דְעֵלְמָא, הֵיִינוּ דְכְּתִיב מִנְחַת עָרֵב דְדִינָא תְלִיא בְּעֵלְמָא.

מתוק מדבש

וְתָא חֲזִי, קְטֹרֶת מְקַשֵּׁר קְשָׁרִין בא וראה כי הקטרת היתה מקשרת ומיחדת את כל הספירות, כי כן מלת קטורת פירושה קשר, וְאַחִיד לְעִילָא וְתַתָּא ואחווה למעלה ולמטה, וְדָא אַעְבַּר מוֹתָא וְקִטְרוּגָא וְרוּגְזָא דְלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה בְּעֵלְמָא והקטורת מעברת את המגפה וקטרוג ורוגז שלא יוכלו לשלוט בעולם, כְּמָה דְכְּתִיב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה וְגו', לְבַתֵּר דָּא כְּתִיב אַחַר כֵּן כָּתוּב וַיִּרְץ וְגו' וַיִּכְפֹּר עַל הָעַם, וְכְתִיב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמָּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה, בְּגִין דְלָא יִכְלִין כָּל סְטָרִין בִּישִׁין וְכָל מְקִטְרָגִין לְמִיקָם קָמִי קְטֹרֶת לפי שכל כחות הרעים לא יכולים לעמוד לפני הקטורת, וְעַל דָּא אִיהוּ חֲדוּה דְכֻלָּא וְקִשׁוּרָא דְכֻלָּא ועל כן הקטורת היא משמחת את הכל ומקשרת את הכל.

וּבְשַׁעְתָּא דְמִנְחָה דְדִינָא שְׁרִיא בְּעֵלְמָא ובשעת המנחה כשהדין שורה בעולם, אַתְפּוּין דְדוּד בְּהֵוּא צְלוֹתָא נַתְכוּין דוּד באותה התפלה דְכְּתִיב תְּפוּן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ משאת כפי מנחת ערב, וְהֵאִי צְלוֹתָא דְסָלִיק ותפלה זו שעלתה למעלה, יַעֲבַר רוּגְזָא דְדִינָא קְשִׁיא דְשְׁלִיט הַשְׁתָּא בְּהֵאִי זְמָנָא תעביר ותבטל הרוגז של דין הקשה השולט בזמן המנחה, בְּהֵוּא קְטֹרֶת דְדַחֵי וְאַעְבַּר קָמִיהָ כָּל רוּגְזָא וְכָל קִטְרוּגָא דְעֵלְמָא בכח הקטרת הדוחה ומעברת מלפניה כל רוגז וכל קטרוג שבעולם, הֵיִינוּ דְכְּתִיב מִנְחַת עָרֵב לכן כתוב מנחת ערב דְדִינָא תְלִיא בְּעֵלְמָא שאז הדין תלוי בעולם.

מאמר הקטורת חשובה יותר מהקרבת

(ה) אָמַר לִיה, אֲלַעֲזֵר בְּרִי, תָּא חֲזִי, כֹּל קִרְבָּנִין וְכֹל עֲלוֹן, נִיחָא הוּא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲבָל לֹא הָוּה נִיחָא כְּמָה דְהָאִי קִטְרַת, דְקִטְרַת מְעֻלָּא מְפֻלָּא, וּבְגִין כֶּף הוּוּ מְעֻלִין לִיה לְגוּ בְּגוּ בְּלַחֲשׁוֹ, וְהָא אֲתָמַר.

וּבְגִין כֶּף לֹא אֲתַעֲנָשׁוּ כֹל בְּנֵי נֶשֶׁא בְּשָׂאָר קִרְבָּנִין וְעֲלוֹן כְּמוּ בְּקִטְרַת, דְּכֹל פּוֹלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵכָא אֲתַקְטֵר וְאֲתַקְשֵׁר יִתִיר מְפֻלָּא, וְעַל דָּא אֲקָרִי קִטְרַת, וְהָא אֲתָמַר (משלי כו ט) שְׁמֹן וּקִטְרַת יִשְׁמַח לֵב.

מתוק מדבש

"מאמר הקטורת חשובה יותר מהקרבת" ומבואר בו כי יש לקב"ה נחת מהקטורת יותר מכל הקרבנות כולם, כי נעשה בה יחוד גדול, ומכאן משמע שאמירתה גדולה גם יותר מהתפלות שבאים תמורת הקרבנות.

(מקור המאמר זוהר פרשת אחרי דף נח ע"ב, ונציאוריטו ממוק מדבש כרך יא עמ' לג.)
אָמַר לִיה עוד אמר רבי שמעון לבנו, אֲלַעֲזֵר בְּרִי, תָּא חֲזִי, כֹּל קִרְבָּנִין וְכֹל עֲלוֹן נִיחָא הוּא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בא וראה, כי כל הקרבנות וכל העולות הם לנחת רוח להקב"ה, כי בכלם כתוב אשה ריח ניחוח לה, אֲבָל לֹא הָוּה נִיחָא כְּמָה דְהָאִי קִטְרַת אבל לא היה מהם נחת לפניו כמו על ידי הקטרת, דְקִטְרַת מְעֻלָּא מְפֻלָּא כי קטרת חשובה יותר מכל הקרבנות, אפילו מפר ושעיר של יום הכפורים, וּבְגִין כֶּף הוּוּ מְעֻלִין לִיה לְגוּ בְּגוּ בְּלַחֲשׁוֹ ולכן היו מכניסים אותה ביום הכפורים לפני ולפנים בקדש הקדשים בחשאי, ואפילו בשאר ימים היו פורשים הכהנים מבין האולם ולמזבח בשעה שהקריבו את הקטרת, שזה מורה על היחוד הגדול הנעשה על ידה, וְהָא אֲתָמַר והרי למדנו ענין זה.

וּבְגִין כֶּף לֹא אֲתַעֲנָשׁוּ כֹל בְּנֵי נֶשֶׁא בְּשָׂאָר קִרְבָּנִין וְעֲלוֹן כְּמוּ בְּקִטְרַת ובשביל זה לא נענשו כל בני אדם בשאר קרבנות ועולות כמו בקטרת, כי מצינו שהיו מזבחים בבמות ולא נענשו מיד כמו בקטרת, דְּכֹל פּוֹלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כי כל עבודת הקב"ה שהיא לקשר ולייחד את פרנופי האלילות, הֵכָא אֲתַקְטֵר וְאֲתַקְשֵׁר יִתִיר מְפֻלָּא מתקשרת כאן על ידי הקטרת יותר מהכל, וְעַל דָּא אֲקָרִי קִטְרַת ועל כן נקראת קטרת מלשון קשר בלשון ארמי, וְהָא אֲתָמַר והרי למדנו שעל זה נאמר שְׁמֹן וּקִטְרַת שהם סוד המוחין של אצא ואמא יִשְׁמַח לֵב משמחים את ז"א הנקרא לֵב. (רמ"ק ומפרשים)

מאמר כח רשב"י גדול כקטרת

(ו) פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי וְדָרַשׁ (שיר ז י) וְחִפְּףָּ פְּיִין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים, וְחִפְּףָּ, אֵלּוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁהֵם פְּיִין הַטּוֹב, מֵהַ יֵּין הַטּוֹב עוֹמֵד בְּכֶאֱן וְרִיחוֹ הוֹלֵךְ לְמַרְחוֹק, אֵף תַלְמִידֵי חֲכָמִים הֵם בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתוֹרָתָם הוֹלֶכֶת לְמַרְחוֹק בְּכָל מָקוֹם.

וְאֵף פְּשָׁהֵם בְּקִבְרָה, שֶׁפְּתוּתֵיהֶם רוּחַשׁוֹת תּוֹרָתָן, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (שם) דּוֹבֵב שִׁפְתֵי יִשְׁנִים, כָּל שֶׁפֶן בְּמָקוֹם שְׁעוֹמְדִים עֲמוּדֵי עוֹלָם, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה, דְּהָא אֶפִּילוּ מְלָאכֵי הַשָּׁרַת, אֵין לָהֶם כַּח לַעֲמוֹד לְפָנֵיהֶם.

דְּהָא זִימְנָא חָדָא הוּוּה דְּבַר בְּלוּד, אֲתָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי לְמִתָּא, אָמְרוּ לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, מָאִי נַעֲבִיד, קָם וְעֵבֵר בְּמִתָּא,

מתוק מדבש

"מאמר כח רשב"י גדול כקטרת" ומבואר בו מעלת התלמידי חכמים העוסקים בתורה שאפילו מלאכי השרת אין להם כח לעמוד לפניהם. ומסופר בו שרשב"י בכחו הגדול ביטל גזירת מגפה בדבורו, כמשה רבנו שאמר לאהרן לבטל את המגפה על ידי קטרת הסמים.

(מקור המאמר צהר חדש מדרש רות דף קד ע"ב-ג, וצניאורינו מתוק מדבש כרך ג עמ' תקלח-ט)
פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי וְדָרַשׁ לְפָרֵשׁ מַה שֶׁכָּתוּב וְחִפְּףָּ פְּיִין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים מַה שֶׁכָּתוּב וְחִפְּףָּ הֵיִינוּ אֵלּוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁהֵם נְדָמִים פְּיִין הַטּוֹב, מֵהַ יֵּין הַטּוֹב, עוֹמֵד בְּכֶאֱן וְרִיחוֹ הוֹלֵךְ לְמַרְחוֹק, אֵף תַלְמִידֵי חֲכָמִים, הֵם בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתוֹרָתָם הוֹלֶכֶת לְמַרְחוֹק בְּכָל מָקוֹם וְהֵיִינוּ "חֲכָךְ" דְּבַרֵי הַתּוֹרָה שְׁמוּצִיאִים בַּחֲזִין, וְכֵן דְּבַרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן הִלְכוּ וְנִשְׁמַעוּ גַם בְּמָקוֹם רַחוּק כֹּזֵה.

וְאֵף פְּשָׁהֵם בְּקִבְרָה, שֶׁפְּתוּתֵיהֶם רוּחַשׁוֹת וְדוֹבְבוֹת תּוֹרָתָן, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב זֶה שֶׁכָּתוּב דּוֹבֵב שִׁפְתֵי יִשְׁנִים וְדָרְשׁוּ חֲז"ל (נמס' סנהדרין דף ק"ג ע"ב) שֶׁתַּלְמִיד חָכֵם שְׁמוּצִיאִים דְּבַר שְׁמוּעָה מִפִּי שִׁפְתוֹתָיו דוֹבְבוֹת בְּקִבְרָה, כָּל שֶׁפֶן בְּמָקוֹם שְׁעוֹמְדִים עֲמוּדֵי עוֹלָם כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְתַלְמִידוֹ, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה שְׁמַדְבְּרִים בְּדְבַרֵי תוֹרָה, דְּהָא כִּי אֶפִּילוּ מְלָאכֵי הַשָּׁרַת, אֵין לָהֶם כַּח לַעֲמוֹד לְפָנֵיהֶם כְּשֶׁמְדְבְּרִים בְּדְבַרֵי תוֹרָה.

דְּהָא זִימְנָא חָדָא הוּוּה דְּבַר בְּלוּד כִּי פִּעַם אַחַת הָיָה מְגִיפָה רַחֲמָנָא לִיצְלָן בְּעִיר לוּד, אֲתָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי לְמִתָּא בֵּא רַשְׁב"י לְהַעִיר, אָמְרוּ לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שִׁישׁ מְגִיפָה בְּעִיר, מָאִי נַעֲבִיד וְמַה נַּעֲשֵׂה לְבַטֵּל אֶת הַמְּגִיפָה, קָם וְעֵבֵר

וּחָמָא בְּנֵי נֶשֶׁא שְׂכִיבֵן, אָמַר, כָּל הָאֵי בְּמִתָּא וְאַנָּא הָכָא, גְּזַרְנָא דְּלִיבְטָל.
 שְׁמַעוּ בְּרַת קְלָא דִּהוֹת אַמְרָה, פּוּקוּ מֵהָכָא, דִּהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי הָכָא, דִּקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא גּוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּל, הִוְהוּ תַּמְן
 רַבִּי חֲנִינְא, אֲתָא וְאָמַר לִיָּה לְרַבִּי מְאִיר, אָמַר לִיָּה רַבִּי מְאִיר, שְׂבָחָא
 דִּילִיָּה מִי יָכִיל לְמִיקָם בְּה, מִי לָאו גְּדוּל כְּמֹשֶׁה.

פְּתַח וְאָמַר (במדבר י"א-יג) וַיֹּאמֶר אֶל אֶהָרֵן קַח אֶת הַמַּחֲתָה וְתֵן עָלֶיָּה
 אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים עָלֶיָּה קְטוֹרֶת, וּכְתִיב וַיִּקַּח אֶהָרֵן וְגוֹמֵר,
 וּכְתִיב, וְהִנֵּה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם, וּכְתִיב וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים
 וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה, פּוּלֵי הָאֵי אַצְטְרִיךְ לִיָּה לְמֹשֶׁה לְמַטְרַח, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 בֶּן יוֹחָאי בְּמִימְרֵיהּ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּל מוֹתָנָא.

מתוק מדבש

בְּמִתָּא קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְעַבְרָ בְּעִיר, וּחָמָא בְּנֵי נֶשֶׁא שְׂכִיבֵן וְרָאָה בְּנֵי אָדָם שְׂמִתִּים,
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל הָאֵי בְּמִתָּא וְאַנָּא הָכָא כֹּל זֶה הַמַּגִּיפָה בְּעִיר אֲפִילוּ שְׂאֵנִי כְּאֵן,
 גְּזַרְנָא דְּלִיבְטָל אֲנִי גּוֹזֵר שְׂתַבְטַל הַמַּגִּיפָה.

שְׁמַעוּ בְּרַת קְלָא דִּהוֹת אַמְרָה שְׁמַעוּ בַת קוּל שֶׁהִיָּתָה אֹמֶרֶת הַמַּשְׁחִיתִים, פּוּקוּ מֵהָכָא
 צְאוּ מִכָּאן, דִּהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הָכָא כִּי רַשְׁבַּ"י נִמְצָא כְּאֵן, דִּקְדָּשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא גּוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר גּוֹזֵרָה וְהוּא מְבַטֵּלוּ. הִוְהוּ תַּמְן
 רַבִּי חֲנִינְא הִיָּה שֵׁם רַבִּי חֲנִינְא, אֲתָא וְאָמַר לִיָּה לְרַבִּי מְאִיר בָּא וְאָמַר לְרַבִּי מְאִיר
 כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בִּטַּל אֶת גְּזֵרַת הַמַּגִּיפָה מְעִיר לוֹד, אָמַר לִיָּה רַבִּי מְאִיר לְרַבִּי חֲנִינְא,
 שְׂבָחָא דִּילִיָּה מִי יָכִיל לְמִיקָם בְּה מִי יִכּוֹל לַעֲמֹד בְּשִׁבְחוֹ וּמַעֲלָתוֹ, מִי לָאו מִי לָא
 הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן גְּדוּל כְּמֹשֶׁה (עֵינן נִאֲדַרְשׁ רַנָּא דִּף קִלְנָ ע"ג, וְשֵׁם נְפִירוּשׁוֹ).

פְּתַח רַבִּי מְאִיר וְאָמַר לְפָרֵשׁ מַה שְׂכָתוּב (ס"ג סג"ל) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהָרֵן קַח אֶת
 הַמַּחֲתָה וְתֵן עָלֶיָּה אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים עָלֶיָּה קְטוֹרֶת, וּכְתִיב, וַיִּקַּח
 אֶהָרֵן וְגוֹמֵר, וּכְתִיב, וְהִנֵּה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם, וּכְתִיב, וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין
 הַחַיִּים וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה, פּוּלֵי הָאֵי אַצְטְרִיךְ לִיָּה לְמֹשֶׁה לְמַטְרַח כֹּל כֵּךְ הוּצַרְךָ מִשֶּׁה
 לַטְרוּחַ לְבַטַּל אֶת הַמַּגִּיפָה, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי בְּמִימְרֵיהּ בְּדִיבּוּרוֹ מְבַטֵּל אֶת הַמַּגִּיפָה,
 כִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבַטֵּל מוֹתָנָא דִּהֵינּוּ אֶת הַמַּגִּיפָה.

וּאֲפֹשֶׁר שְׂכַל זֶה בָּא לְסַפֵּר אֶת מַעֲלַת רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲבָל וְדָאֵי יֵשׁ לְחַלֵּק בֵּין ב' הַמַּעֲשִׂים, כִּי שֵׁם בְּמַדְבַּר
 כְּתוּב "וַיְלֻדוּ כָל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּחֲרַת עַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הַמִּיתֶם אֶת עַם ה'",
 וּמַחֲמַת כְּבוֹדִם נַעֲשֶׂה הַמַּגִּיפָה, לִכֵּן לָא הִיָּה יִכּוֹל מֹשֶׁה לְבַטַּל בְּקַל אֶת הַמַּגִּיפָה, אֲבָל כְּאֵן שְׁהִיָּה אִיזוּ
 הַתַּעֲוּרוֹת דִּין, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן הַמַּתִּיקוּ, לִכֵּן הִיָּה יִכּוֹל בְּקַל לְבַטַּל אֶת הַגּוֹזֵרָה.